

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

## SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.  
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 8-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltör sora 20 kr.

## KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

## Kedvező kilátások.

Arad, Április 28.

A tegnapi nap épen oly nagy mint kellemes meglepetést okozott minden magyar embernek, a ki hazáját szereti, a magyar nemzet jövőjét félti, s a szabadságért lelkesedik. Ugyanis a napirenden álló s korszakalkotásra hivatott reformjavaslatok legelseje, legfontosabbika a főrendiháznak hármass bizottságában teljes diadalt aratott, olyat, a melyre a legvérmesebb remények mellett se lehetett számítani. A jelen voltak több mint kétharmadrész szótöbbséggel fogadták el a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslatot, s miután az ultramontán had a csufos vereség után tüntetésszerűleg odahagyta a csatát, a javaslat részleteiben is változatlanul elfogadtatott.

A számbeli többség által kivívott győzelemnél talán még sokkal nagyobb volt az erkölcsi siker. Az igazságügyminiszter az ő fényes dialektikájával nem csak hogy teljes plaszticitással domborította ki az ellentét szofizmáit és álláspontja taithatatlanságát, hanem egyes főpapokra olyan dolgok idézeténél is tájékozott, a melyeket nekik, mint egyházi embereknek, jobban kellett volna tudniok.

Nem annyira megdöbbenő, mint inkább elszomorító volt Steiner székesfehérvári püspöknek azon kijelentése, — hogy ha a javaslat törvénné válik is — az előtt a magyar püspökség meghajolni soha sem fog.

Ime hogyan mer nyilatkozni egy főpap! Tehát min alapszik a társadalmi rend, a személy és vagyon biztonsága és a haza üdve, a trón szilárdsága, a nép vallás erkölcsi érületének ápolása és megóvása, ha nem a törvények szentségén!?

Képzeltető-e botrányosabb elfajulása a felekezeti türelmetlenségnek, a hazaárulásig tévelygő papizmusnak mint egy főpásztor olyatén kijelentése, hogy ő a törvény előtt, a király által szentesített törvény előtt nem fog meghajolni?

Es ezen főpap ugyanazon állam tekintélye, alkotmánya ellen merészkedik kezét emelni, mely őt nagy világi javadalmakkal ellátta, ugyanazon fejedelem szent akarata ellen merészkedik fellázadni, a ki őt fényes egyházi állásába emelte.

Csak most tűnik ki, mily roppant szerencsétlenség volna az az egész országra, alkotmányos szabadságunk, nemzetiségünk fenállására, ha ily elemek ily irányzatok döntésének törvényhozásunkban!

Szerencsére a tegnapi szavazás után ettől az eshetőségtől már nincs mit félnünk. Sőt megvagyunk győződve róla, hogy hazafias főrendeink közül még azok is, kik eddig belső meggyőződésük hatása alatt ellene is voltak a reformnak, a törvénytörő főpap hazaáruló nyilatkozata után tartózkodni fognak ellenzésüket tényleg érvényesíteni.

De arról is szentül megvagyunk győződve, hogy Steiner püspök illetéktelenül szólott, midőn az egész püspöki karról merészkedett azt állítani, hogy az a tör-

vény előtt nem fog meghajolni. Lehet a magyar főpapság magatartása ellen a jelen törvényjavaslattal szemben sok kifogást emelni, de erről a főpapságról azt állítani, hogy törvénytörő, azt eddig még senki sem volt feljogosítva elmondani, és reméljük hogy nem is lesz.

## BELFÖLD.

### A polgári házasság életbeletetése.

A polgári házasság életbeletetése — a mint értesülünk — nem csak a kormánynek képezi gondját, hanem már a k a t h. klérusnak is. Mivel ez a határidő a bekövetkezett örvendős országgyűlési események következtében jóval hamarabb fog bekövetkezni, mint hinni lehetett, a püspöki kar előtt egy egységes utasítás terve fekszik, mely a plebánosokat tanítja ki az új állapottal szemben követendő magatartás tekintetében. Az utasítás — mely alighanem szintén közös pásztorlevél alakjában fog közzéteteni — a törvényes állapottal szemben nem fog ellenséges álláspontot javasolni, de gondja van arra, hogy a polgári házasság behozatala után a lekipásztorok a hívek vallásos érületét behatóban ápolják és az egyházi házasság megkötésére sarkalják őket, mely nélkül, egyházi szempontból, a házasságkötés nem teljes. — A mint értesülünk, a legutóbbi püspöki tanácskozás során ez a terv is tanácskozás tárgyát képezte s a püspöki kar hallgatag, már napok óta abban a véleményben van, hogy arra az utasításra nemsokára — szükség lesz.

## Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

### De lelked halhatatlan!?

... Le grand peut-être ...

Babelais.

Legyél akár egy új Heráklesz,  
Bámuljád hősi termeted,  
Belőled is csak ronda sár lesz,  
Ha hantjával sár elfedett  
De lelked halhatatlan!?

Művelj karoddal oly csodákat,  
Miket nem látott a világ,  
Emléked pár évig fennállhat,  
És téged a sár férge rág  
De lelked halhatatlan!?

S bejárja neved a világot,  
Meghordoz a hír szárnyain,  
Kimért időd ha majd lejárod,  
Éltesdre holtod lesz a rím  
De lelked halhatatlan!?

Hírnev, diadal, pénz, dicsőség,  
Világi hívság, szerelem,  
Bármik szived e földre kössék,

Utánad pusztul hirtelen ...  
De lelked halhatatlan!?

És rejti tested Cyrus sírja  
S véd mennybe nyuló piramis  
Köszarkofágja, balzsam írja,  
Elporladsz ép úgy abban is  
De lelked halhatatlan!?

Pekry Károly.

### Gazdag házasság.

— Malot Hector elbeszélése. —

(Folytatás.)

Előtte volt a tenger, a mely reá vár, s tenger, a melynek átadja magát s a mely elringatja, felszínre hozza szétszort, libegő haját és testéhez tapadó ruháit, mint épen Opheliánál.

Látni akarta azt az Opheliát és áthajolva a mellvéden, sokáig nézte a hullámokat, a melyek lágyan csapkodták a gát szélét. A víz át-látszó zöld volt és mélyében a sziklák chaosa közt követni lehetett az algák mozgását, — a melyek szeszélyes tekergőzésükkel abban a csalódásban ringatták az embert, mintha barna hajzat volnának, a melyet sötét hullámok csókolgatnak.

Még akkor is azon a helyen állott a mellvéden áthajolva, mikor anyja Flammanvilleből visszatérve, hozzá jött.

— Hogy vagy? — kérde Capel asszony — gyöngéden végig nézve rajta; tekinteted nem oly zavaros, ugy látszik, a tenger jót tett veled.

— Igen — válaszolt Suzanne szomorú mosolyal, nagyon jót tett.

De, nem akarva, hogy anyja folytassa a témát, sietve átvitte a beszédet a flammanvillei házra és Capel asszony határozottan ki nyilatkoztatta, hogy az jóval többet ér, mintsem első látásra hinni lehetne.

— Biztosulak, hogy nagyon jól fogjuk érezni magunkat benne, kényelmesen s meglitt körünkben boldogan.

— Ugy-e boldogok lesztek! — kiálta fel Suzanne.

De csakhamar észrevéve, hogy fölindulása föltűnhetnek, elavonta azt, s igyekezett vidám lenni.

— Nos, anyám, mond el nekem, hogy akarsz berendezkedni?

Capel asszony látható elégteltséggel hosszasan magyarázatba bocsátkozott, a legkisebb részletekre kiterjedve.

— A földszinti nagy terem az atyád dolgozó szobája lesz, mi a kis oldal-szobát foglalják el, hogy közel legyünk egymáshoz, mint illik olyanokhoz, a kik mindig és mindenben egyetértenek; így a falusi élet sivársága és egyhangúsága se lesz annyira érezhető; ebből a kis szobából pompás kilátás van a tengerre s így lesz állandó szórakozásod ... ha még egy ideig velünk maradsz; ha pedig férjhez

## ORSZÁGGYÜLÉS.

## A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —  
Budapest, április 28.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br. majd Andrássy Tivadar gr.

Jegyzők: Josipovich, Eszterházy Kálmán, Hock János.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Lukács Béla, Bethlen András gróf, Hieronymi Károly, Szilágyi Dezső, Josipovich Imre.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Bethlen Balázs gróf előadó bemutatja a közlekedési bizottság jelentését a vicinális vasutakról.

Annak idején napirendre tűzik.

Bauszner Guido előadó bemutatja a számvizsgáló bizottság jelentését a Ház pénzkezeléséről.

Annak idején napirendre tűzik.

Wekerle Sándor miniszterelnök bemutatja a főszámszék jelentését a magyar és horvát leszámolásról.

Kiadják az illető bizottságnak.

A Ház ezután harmadszori fölolvásban is megszavazta a Romániával kötött kereskedelmi szerződést.

## A katonai levelezések.

Szederkényi Nándor azt hiszi, hogy a belügyminiszter nem gondolta meg eléggé a katonai levelezést szabályozó rendelete kibocsátásakor, hogy mit tesz, különben törvényeinkkel ilyen homlokegyenest ellenkező rendeletet nem bocsát vala ki. Egyébként a rendelet behatóság megtekintése arról győz meg, hogy ez nem is a belügyminiszter, hanem a közös hadügyminiszter rendelete s a belügyminiszter ezt a rendeletet csak köröztesse a törvényhatóságoknál tudomás vétel és alkalmazkodás végett. Vagy is immár odáig vagyunk, hogy a belügyminiszternek nincs is véleménye ebben a kérdésben, csak egyszerűen kolportálja a közös hadügyminiszter véleményét. Épen azért a legkevésbé, amit a kormány ez eljárásával szemben tehet az, hogy ajánlja a kisebbségi véleményt elfogadásra. (Helyeslés a székben.)

Horánszky Nándor szerint a kérdés az, hogy a hadsereg nyelve előtt kapituláljon-e a magyar állam nyelve, vagy nem? Itt nem elgázodásról, itt egyszerűen ujjhuzásról van szó. A delegáció félre nem érthető módon utasította a közös kormányt a magyar állam nyelvének respektálására s ott a közös kormány fogadkozott is, hogy respektálni fogja. Ugyan-

ily értelemben feleltek Száll Kálmán tavalyi interpellációjára Lókovits ismert levele tárgyában. És ha mind e fogadkozások után olyan rendeletekkel találkozunk, mint a minők a jelenlegi is, ez az állapot csak a kormányra lehet terhelő. (Helyeslés balfelől.) Az ilyen rendeletet aztán a többség még irattárba, muzeumba akarja tenni s napirendre térni fölötte! Az előadó ur azt állította, hogy a katonai levelezések nyelvére vonatkozólag törvény van. Sajnálatos félreértés ez az előadói székben. A vezény-nyelv a fejedelm intézkedésétől van függővé téve, ezt elismeri, de hogy ez a fejedelmi jog irányadó lenne a levelezésre vonatkozólag is, ezt nem ismerheti el sohasem. Ez abban az előadó által említett 1867: XII. t.-cz.-ben nincs benne, s ebből fegyvert kovácsolni nem lehet. A nemzetiségi törvény L §-a abszolút intézkedést tesz a hatóságok hivatalos nyelvét illetőleg, s ez alól a katonai levelezések sem tehetnek kivételt. A ki ez ellen vét, az törvénytelen eljárást követ. Azt a distinciót, melyet itt a kormány felállított, másnak, mint ujjhuzásnak, kötekedésnek nem nevezheti. Országot nemzet nélkül, nemzetet nyelv nélkül képzelni nem lehet, s aki az ellen cselekszik, az hűtlenséget követ el a törvényes állapottal szemben. A kisebbség véleményét elfogadja. (Eljenzés, helyeslés balról.)

Hieronymi Károly belügyminiszter azt hiszi, könnyen be tudja bizonyítani, hogy az ő rendelete az idézett törvényeket nem sérti. A delegációs tárgyalásokról szólva, felel, hogy ott több ellenzéki képviselő panaszkodott föl, hogy a hadügyminiszter és a hadsereg más organumai, a magyar beadványokat állhatatosan visszautasították. Ennek következtében delegációs határozat hozott, melynek a hadügyminiszter megfelelően az eddigi tényleges állapot igen lényegesen javult. Váradyal polemizálva régi törvényekre és országgyűlésekre hivatkozva mutatja ki, hogy a törvényben csupán az ezredparancsnokságok vannak a magyar levelezésre kötelezve. Ő sohasem állt azon az állásponton, hogy mivel a hadsereg vezénnyelve német, a levelezés nyelve is az legyen. Sőt a hadügyminiszter sem gondolkodott így. S hogy az ő rendelete mivel sértette meg az 1867: XII. t.-cz. 11. §-át, azt nem képes megérteni. De azt is mondják, hogy ebben a kérdésben a rendelkezés nem őt, hanem az országgyűlést illette volna meg. A miniszternek igenis joga volt ebben rendeletileg intézkedni, s a képviselőháznak csak felülbírási és ellenőrzési jogköre van. Hivatalba lépése óta a katonaság részéről mindig csak a legnagyobb előzékenységgel találkozott. Kéri a házat, hogy ösmerje el a haladást a régi állapottal szemben, s fogadja el az előadó jelentését. (Helyeslés és eljenzés jobbról.)

Beöthy Akos daczára a sok nagyszabású beszédnek, amit már előtte elmondtak, meg-

kísérti mégis a replikát a belügyminiszterrel szemben. Ezt a kifejezést, hogy a magyar hadsereg a közös hadseregnek kiegészítő része nem szabad csupán irázisnak tekinteni. Különös dolog a magyar királyi felségjogra alapítani azt, hogy a hadsereg nyelve a német legyen. Vagy van a magyar nyelvnek jussa, és akkor kell, hogy az egész vonalon érvényesüljön, vagy nincs, és akkor nem lehet azt sem kívánni, hogy a hadsereg a magyar levélre, magyarul válaszoljon. A közös hadügyminiszter ép úgy kormánya a magyar koronának, mint az osztrák császárnak, s kell, hogy a magyar törvények előtt is meghajoljon. A miniszterekre is ráillik az a mondas, ami a Bourbonokra, hogy nem tanultak semmit, de elfelejtettek mindent. Az előadó indítványát nem fogadja el. (Helyeslés balfelől.)

Pulszky Agost T. ház! (Zaj. Kiáltások: öt perc! öt perc! Pulszky dühösen leül.)

Horváth Gyula (Pulszky Hegedűshöz onnan Darányihoz szalad. Oriási derűtség, zaj.)

Horváth Gyula úgy tarja, hogy kölcsönösen meg kell egymást hallgatnunk, mert ha zajjal akarjuk elütni a felhangzó argumentumokat, okvetlenül azt a benyomást keltyük, hogy nem vesszük komolyan a kérdést. (Helyeslés.)

Budapest, április 28. (Saját tudósítók távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítók a következőket sürgönyzi:

Várady ismételtén ajánlotta a kisebbségi véleményt elfogadásra.

A megejtett szavazás nagy többséggel elvetette a kisebbségi véleményt és elfogadta a bizottság javaslatát.

Hétfőn nincs ülés; kedden az örökösödési eljárásról szóló törvényjavaslat tárgyalatik.

## IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 758.8 milliméter, délután 2 órakor 757.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 14.8, délután 2 órakor C° + 22.0. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 5, délután 2 órakor DK. 6. Felhőzet: reggel borult, délután többnyire borult. Csapadék az azóbbi 24 órában: 0 milliméter.

## Munkabérvizonyok 150 év előtt.

Arad, április 28.

Most, mikor az alföldön mindinkább tért foglalnak az agrár szocialisták sok pénzt és kevés munkát igénylő ugynevezett „elvei” s a mikor a félrevezetett tömeg kolompósi révén már odáig fajultak el a szocialista mozgalmak, hogy emberéletet dobtak áldozatul a mételeyhintő tanoknak, érdekesnek tartjuk visszapillantást vetni 150 év előtti idők munkabérvizonyaira, a melyek mellett hire hamva sem volt a szocialis törekvéseknek.

még, nyugodt lehetsz a felől, hogy jól hagysz bennünket, a legjobban arra, hogy atyáddal együtt boldogok legyünk . . . olyan boldogok, a milyenek Párisban soha se lettünk volna; ez is valami, nemde?

— A legnagyobb öröm, a mi engem érhet.

Este, a mikor atya haza szokott jönni eleibe ment s összetalálkozva, hozzá simult s karjába fogózott.

— Meg vagy elégedve a mai nappal? — kérdé.

— Nagyon; igen jó nap volt; most, mikor minden rendben van, úgy látom, hogy jobban fog menni a dolog, mint a hogy képzeltem: semmi sem oly megnyugtató a lélekre, mint az, hogy tudja, hogy mit akar: te ezt csak később fogod belátni.

— Biztosítlak, hogy már is tudom — felelé.

Azt akarta, hogy atya ismét mondja el a berendezkedésre vonatkozó terveit.

— Bizonyára, igen jól leszünk mondá Capel ur; eljön az az idő, mikor az ember belátja, hogy a boldogság a közepszerűségben van.

— Igen, de ennek az időnek el kell előbb jönnie.

— Majd meglátod!

— En most csak azt látom, hogy a dolgok állásával meg vagytok elégedve, s ennek nagyon örvendek.

— És te?

— Oh, én is, természetesen; de én nem számítok.

— Azt akarod ezzel mondani, hogy azt gondolod, mikép hamar elhagysz bennünket?

Igyekezett erős lenni, hogy hangja ne reszkessen:

— Ez az én titkom.

Ezt a pár szót tréfás hangon mondá ugyan, de érezve, hogy könnyek lopóznak szemébe, elbocsátotta atya karját, hogy leszakítson egy rózsát az ut arkai fölő hajló vad-rózsá töről; mikor aztán érezte, hogy nyugodtabb lett, visszatért és a rózsát atya gomblyukába tűzte.

Azt is látom — folytatá — hogy ez után nem fogtok elválni egymástól, hogy nem leszesz távol hónapokon át, mint mikor Franciaországban futkostál dolgaid után, s itt-ott visszamaradtál, a nélkül, hogy valaha előre tudtad volna mennyi ideig.

— Nekem sok ilyen utam van s nem az én sorsom, hogy élvezhessem a családi élet melegét, s a nyugalom édességét; nem az én hibám, ha nincs több részem bennük.

A leány tudta ezt, valamint azt is, hogy ha néha felhők emelkedtek szülei közt, s ezek kis viharokat idéztek elő, annak oka az élet nehéz voltában s a dolgok rossz állásában rejlett. Most már ettől nem kellett tartani; de mégis volt valami, a mit ki akart eszközölni, bármily nehéznek látszott is az előtte: hogy mondja meg olyan engedelmes leány, mint ő,

atyjának, hogy: „Kérlek, légy jobb anyámhoz ezután, mint eddig voltál, ne engedd át magadat haragodnak, hisz ez úgy bántja, úgy gyötri őt”? Nem lesz-e különös ez a már ajkán lebegő kérdés, s másfelől nem lesz-e, egyszerűsminál árulója? Aztán sokáig gondolkozott azon a mondaton, a melyet nem volt képes kiejteni, de csak egy módot talált: előhívta anyját s mintha mindhármukra vonatkoznék, ezt mondá:

— Ti nagyon fogjátok szeretni egymást.

IV.

Suzanne a mint visszatért szobájába, az ajtót bezárta, a függönyöket lebecsátotta, s aztán gyorsan levetkezett.

Habár anyának érzé magát, nem toldta ki füző zsinorjait és folytonosan azt a ruhát viselte, a melyet az ideny kezdetén szorosán a termetére szabtak, jóllehet gyakran elfulladt és néha görcsei is voltak. Ma a rendeznél még sokkal nagyobb fájdalmakat érzett, s miután szíve rendetlenül vert, azt hitte, hogy el kell ajulnia.

Es Camille nem vette észre az általa okozott változást!

Igaz, hogy még szülei se vettek észre semmit, de ezt a megszokás okozza, s különösen az ő tulságos ovatossága, hogy nehogy valamit megsejtsenek; a mi könnyen megtörténhetnék, ha sokat merne velük lenni; de mindig gyorsan eltávozik, ha res néznek, s ilyenkor erőszakolt tartást ölt, a mi pedig szintén könnyen elárulhatná.

Szondy Béla Aradváros levéltáruka kutatta fel a bocsájtotta rendelkezésünkre a 150 év előtti munkabérvizonyokat illető következő érdekes adatokat.

Aradon 1748 évi április hó 2-án és augusztus hó 12-én megyegyűlések voltak, amelyekben a mezei munkások javadalmát a következőleg szabályozták.

**Szolgáknak, más munkásoknak és kocsisoknak bére limitáltatik:** A ki 6 ló mellett szolgál, legyen fizetése 30 Rhen. forint. A ki 4 ló mellett szolgál, legyen fizetése 25 Rhen. forint és aki 2 ló mellett szolgál legyen fizetése 20 Rhen. forint.

**Béreseknak bére limitáltatik:** Az öreg béres, a kit faragó béresnek is hívják, 30 vonás forint, a második béresnek 25 vonás forint és a harmadiknak 20 vonás forint legyen a fizetése.

**Szakácsnéknak és szolgálónak bérelimitáltatik:** Ajól főző szakácsnéknak bére legyen 18 vonás forint, a konyhaszolgálónak 12 vonás forint.

**Gulyások bére limitáltatik:** A számadónak legyen bére 40 vonás forint, a bojtárnak 18 vonás forint.

**Kondások bére limitáltatik:** Az öreg számadó kondásnak bére 18 vonás forint, a bojtárnak 10 vonás forint. Ezek pedig a gulyástól fogva értetődnek olyformán, hogy a megirt fizetéseken kívül leszen nekik minden hónapra egy pár bocskor nyers bőrből, cserzett bőrből pedig két hónapra egy pár bocskor adatik.

**Kaszások limitációja:** Egy napra a maga kenyere 6 garas leszen fizetése, a gazda kenyere 4 garas.

**Gyűjtők bére:** Egy napra a maga kenyere 7 poltura, a gazda kenyere 4 poltura leszen fizetése, a boglyázó pedig a maga kenyere 12 poltura, a gazdakenyere 10 poltura fizetést kap.

**Szöllőmunkások bére:** Kapásnak egy napra limitáltatik 10 poltura, metszőnek 10 poltura, karóverőnek 8 poltura és kötözőnek 6 poltura. Ezek pedig mind a maguk kenyere irtartoznak dolgozni.

Eddig az érdekes akta, melyből nyilvánvaló, hogy az akkori munkásoknak sem dobálták a bankót, hanem akkor még nem voltak külföldről kivert idegen kalandorok által elbolondított alföldi munkásaink, a kiknek —

Mikor? Menyi ideje, hány napja, hány órája lehet még, hogy elne árulja magát és hogy azok a jelek, a miket szülői most megjegyeznek maguknak, később eszökbe jutván ne forduljanak ellene: ugyis elég nagy lesz fájdalmuk, ha nem járul ahhoz még megálázás is.

Ha lett volna szobájában álló tükör, vagy egy üveges szekrény, megnézte volna magát, de nem volt egyéb egy kis kézi tükörnél, s mióta Dieletteben van, nem kapott olyan üveget, a melyben tetőtől-talpig láthatta volna természetét. Tehát azt a kis tükört akasztotta le, s egy székre téve, a jobbra-balra hajlongva, kissé közelebb vizsgálta meg magát.

Elrémült; osoda, hogy anyja még nem vett észre semmit s erkölcsi okokat keres annak megmagyarázására, a mi már nagyon is szembetűnő.

Nem várhat tovább, mielőbb, már holnap végre kell hajtania tervét, — vagy késő lesz.

Mikor arra az elhatározásra jutott, hogy nem lehet más menekvés reá nézve, mint a halál, bizonyos megnyugvást érzett, melyet az eltökélt szándék ad: „Meghal, igen, meghal s ezzel vége.” De mikor oly közel látta maga előtt a halált, mikor érzé annak jéghideg kezeit vállaira nehezülni, hogy a tengerbe taszítsák őt, gyöngeség, bátortalanág vett rajta erőt.

— Eh, miért! ha rögtön! nem bizonytalan idő múlva, hanem azonnal, holnap!

(Folytatása következik.)

szocialista tanok szerint — nincs hazájuk, mert nem gazdagok, hanem olyan munkásaink voltak, a kik sorsukkal megelégedve tiszteséggel teljesítették a kötelességüket és okosan tudtak élni.

### IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Április 29. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Eső. — Hőszűrés.

### Színészek a közönségről.

— A meginterwiewolt Thália. —

Mint a zsongó-zümmögő méhraj olyan volt tegnap már a színház kis ajtója előtti rész. Kibé járt szerelmes, bonvivant, komikus, apa, burleszk, jellem, baritonista, tenorista, szende, naiva, kar azon a kis ajtón.

Festői kép volt a sürgés-forgás. Mikor úgy elnéztem őket, azt a benyomást tette reám, mint mikor egy szomorú ligetben kaczer sugár déli lejtésekkel szökken a bihari róna szikjein s a táj felett egy Solyom kovályog, bár a lég a nap tüzetől szinte forr is.

Aztán én is közéjük keveredtem. Valami szorongást éreztem mellem bal oldalán, úgy gondolom ott a szív van. Hanem mikor köztük voltam, s hallottam kedves csevegésük sziporkait — hisz a színész kedély sose török meg — akkor én velök kaczagtam, bolondoztam.

Mikor tele szívtam magam e pajkos, kaczagós levegővel, elővettem iródom és jegyző papírom s megkezdtem a legkellemesebb riportomat.

Sorra jártam az ujonnan szerződött hölgyeket, urakat s megkérdeztem; milyen hatást tett reájuk az aradi közönség, szeretnek-e itt lenni?

Ó mennyi szép, mennyi elragadó nyilatkozat. Szinte félek, hogy ha ki-írom ide őket, hát elkenyestetem vele a közönséget.

Színész uraim legyenek önök türelemmel, a hölgyeké az elsőség. A hölgyeket pedig hogy valahogyan magamra ne haragítsam, ezt vagy azt hogy elébb tettem, avval nyugtathatom meg, hogy a sorrendbe a sors döntött.

A kalapból húzom egyenkint a kis papirlapokat, melyeken a vélemények feljegyzvék. No most kezdem. — Behunyom szemem. — Belenyulok. — Egyet megragadok — és kihúzom. A kis lapot est olvasom:

„Rövid idő alatt az aradi közönséget úgy megszerettem, hogy a bucsuzáskor már a viszontlátást óhajtom. Lubrincz Julia“

Most újra elvégzem a már egyszer leirt műveletet s a kezembe akadt lapocskáról ezeket írom le:

„Mindig hallottam kollegáimtól, hogy a színészek Mekkája Arad. Égtem a vágytól megösmerni ezt az agyondicsért várost — s most midőn szerencsés vagyok magamat aradnak mondhatni, most látom s tapasztalom, hogy nem volt frázis a sok dicséret, mert kedvesebb, barátságosabb, s műértőbb közönséget a hármias halom nem foglal magában, mint az aradi. Hálás köszönettel vagyok a szívélyes fogadtatásért — s kérem tartsanak meg továbbra is jóindulatukba. Sugár Aranka.“

Szemem már hunyva és én újra húzok. Vajon mi lesz rajta:

„Roppant kedves közönség. Nagy köszönettel tartozom neki, mely engemet oly igen szívesen fogadott s összes igyekezetemet oda fogom fordítani, hogy jövőre nagyobb szerepekbe is bemutatthassam magam. Reviczki Etel.“

Szemem behunyva, belenyultam a kalapba s kissé megreagoztam. Valami sejtélem, valami előérzet azt sugta: fájni fog a pár sor, melyet most fogsz olvasni. Nem csalódtam:

„A közönség jó, hanem én mégis jobb állás módhoz voltam s vagyok szokva, mint az itt éi. Hidegen fogadtak s lanyhán bannak velem. Azt is mondhatnám; elbántak velem. Hogy visszajövök-e? Gondolkozom felette. Kaczer Nina.“

Kommentálni kell e sorokat. Az első fellépése az új színészeknek mindig a legintenzivebb hatást gyakorolja. Ezt nem tudta Kaczer Nina elérni, ezt az intenzív hatást és nem a maga hibájából. Nem elég az, ha egy jó, kitűnően játszik, a környezetnek is jól kell hogy játszó. Rómeo és Juliában akkor kedves Nagysád Önt cserben hagyták. Emlékezzék csak vissza. Még egyet akarok mondani, az az erős alap, mely lassan épül. A mi közönségünk, ha egyszer megszeret valakit, meg van az szeretve. El hát kedves művész a meláncholiával.

Kezem már újra hus másikat. Lássuk csak: „Egyedüli vágyam, hogy Aradon játszhas-sám. Ezért még komikáné is vagyok, csak hogy itt maradhasak. Ha a közönség nem is valami kitüntetetten fogad én mégis el vagyok bájolva általa. Pajor Agnes.“

Szinte gépszzerűleg húzom ki már a lapot és olvasom:

„Végtelen el vagyok ragadtatva a közönségtől és vágyom a visszajövés pillanatát. Tolnanya.“

Szemem most már nem hunyom be, mert tudtam, hogy csak egy van már benne. Tágranyított szemmel vettem kezembe azt a kis lapocskát, melyre sajátkezűleg vettem véleményét papírra egy kedves leánynak. Pacsirta ének nekem az 8 hangja, kaczagása ezüst csengő csöngése, egy-egy kedvesen pajkos mozdulatára kedélyem minden hurja megpendül. Ime az 6 szavai:

„Aranyos közönség, melegen érező, mely tud elnéző lenni a hibákkal szemben s végtelenül értelmes. Nem a banalitás tetszik neki, hanem az esztetikai szép. Örülök a visszajövetelnek s nagyon boldog vagyok. Delli Emma.“

Félre tesszem az urnának használt kalapot s előveszem a színészek kitöltött lapocskáit.

A derék „Masoló-“nak most én másolok: „Én Aradra haza jöttem hosszú távollét után, mely alatt mindig azon munkálkodtam, hogy pályámon oly előmenetelt tanúsithassak, hogy rövid időn szülő városom ismert kényes igényű közönségének megelégedését kiérdemeljem — ma ezt teljesülve látom. Nagyon boldog vagyok. Gál Gyula.“

Kedves iker-testvéremnek véleménye rövid, hanem annál csattanósabb: „Jó közönség. Sok korcsma, sok szesz, jó itt nekünk lenni. Foris Pista.“

A hős tenor gyönyörű C-ét vágott ki: „Arad-Prága. Ez volt első szavam mikor Aradra érkeztem. Es úgy is van, Arad sok tekintetben hasonlít a szép cseh fővárosokhoz! Gyönyörű fekvése van, remek főutcája, művelt, zenéértő közönsége és — hálás közönsége. Adja isten, mire vissza jövünk legyen jó — vize is. Ha vissza vonulok nehéz pályámtól csak Aradon szeretnék letelepedni. Igérem, hogy pontos adófizető polgára leszek e szép városnak. Mezei Mihály.“

A mi szubtilis hangú solymunk így nyilatkozott: „A közönség kedves, előkelő és Pest után a legmagasabb színű állónak mondható. Csak a levegőjét nem tudom megszokni. Solyom.“

Legfialabb (fülig) szerelmes színészünk képményen ír: „A színészre az agyon dorongolásnál sokkal veszedelmesebb az agyon hallgatás. Hogy tehát ennek kitéve ne legyek: rajta tisztelt kritikusk urak én csendes resignációval tartom a hátamat. Bihari Akos.“

Papírjaim elfogytak előlem, hanem azért tollam írni akar még. Valami előadói zárszót akarnék elmondani. Az őszinte és hízegő nyilatkozatokra valami contrát mondani. De minek? Önök és mindnyájan, kik elmennek nagyon sok est kedves emléket hagyják itt, melyek biztosítékát képezik majd visszatértükre a viszontlátás igaz öröme nek. Részemről a hölgyeknek kézsók, az uraknak baráti kézsorítás.

GEMINI.

### HIREK.

Április 29. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Rogate. — Protestáns naptár: Rogate. — Izraelita naptár: Thasz. R. Ch. — Görög-keleti naptár (április 17.): Husvétvasárnap. A nap két 4 óra 34 perczkor, nyugszik 6 óra 49 perczkor.

Április 30. Hétfő. Róm. kath. naptár: Katalin. — Protestáns naptár: Katalin. — Görög-keleti naptár (április 18.): Husvéthétfő. — A nap két 4 óra 34 perczkor, nyugszik 6 óra 50 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület. II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemelet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Hejyiség: Polgári iskola. földszal.

Május 6. Az arad-osanádi egyesült vasutak közgyűlése, délelőtt 11 órakor.

### Az alföldi műút bejárása.

Pénteken reggel 9 órakor kezdették meg az alföldi transversális műút Aradvármegye területét érintő szakaszának közigazgatási bejárását. A bejárásan Abonyi Emil miniszteri tanácsos elnöklete alatt jelen voltak: A kereskedelmi miniszterium részéről: Landa Gusztáv miniszteri és műszaki tanácsos;



Hartig Frigyes műszaki tanácsos; Arad-megye képviselőjében Szathmáry Gyula alispán, Póczely Elek kisjenői főszolgabíró, Bolyos József eleki szolgabíró, az aradi államépítészeti hivatal részéről Pálffy József kir. főmérnök, Keller Izsó kir. mérnök, a gyulai államépítészeti hivatal részéről Steinacker Gábor kir. főmérnök; József főherceg kisjenői uradalma és a körös szabályozási társulat részéről Ulrich Antal uradalmi felügyelő, Králitz Gyula ügyvéd; továbbá Gyula-Varsánd, Nagy-Pél, Elek, Székudvar, Ottlaka, Sikló és Erdőhegy községek képviselői s végül az érdekelt birókosok.

Az utszakasz közigazgatási bejárást Gyula város határától kiindulva a kisjenői állami utig teljesítették. Az elkészült tervek alapján az útirány már felül is volt vizsgálva s a bejárás alkalmával csak azt a változtatást tették, hogy a nagypéli határban erős kanyarulatban húzódó régi uttest irányát egyenes vonalra hozták. Ezenkívül a mostani uttesttől csak a siklói és székudvari malmok mellett lesz csekély eltérés, egyebekben a kiépítés mindenütt a régi közlekedési úton van tervezve.

Az utvonala irányára ellen a főhercegi uradalom, Nagyzerind és Fekete-Gyarmat községek képviselőjében Králitz Gyula ügyvéd szólalt fel olyan czélzattal, hogy a műut ne a Nagy-Péltől Székudvaron át Erdőhegyig megállapított vonalon, hanem azon a vonalon vezetessék, amely eredetileg Gyula-Varsándtól kiindulva a főhercegi pusztákon és Fekete-Gyarmaton át Nagyzerindra tervezett. Felszólaló szerint ezt a módosítást az egész lunkaságnak, Simonyifalva, Fekete-Gyarmat, Nagy-Zerind, Talpas, Vadász és néhány biharmegyei falnak a létkérdése teszi indokolttá, mert azok a községek a gyulai piacokra mindig a Nagy-Zerind és Gyula-Varsánd közötti utat használták, és mert az általa ajánlott útirány sokkal jobban megfelel a megye forgalmi igényeinek.

Szathmáry Gyula alispán a módosítás ellen nyilatkozott. Miután a gyulavarsánd-erdőhegyi irány a kereskedelmi miniszteriumban február 17-én tartott értekezleten az ő felszólalására lett a miniszter által megállapítva, most is a másik irány ellen nyilatkozik és a gyulavarsánd-székudvar-erdőhegyi irányt, mint a mely a megye forgalmi érdekeire sokkal fontosabb, a bejárás alapján továbbra is fenntartani kéri.

Mint hogy a miniszteri szakbizottság az e tárgyban hozandó határozatra magát hivatottnak nem tartja, a bejárás eredményét a miniszter elé terjesztik a két irány között majd választani fog.

Remélhető, hogy a miniszter a megyére nézve sokkal czélyszerűbb gyulavarsánd-székudvar-erdőhegyi irányt fogja választani, mert a másik vonal választásával csak a főhercegi uradalom két tanyája, Fekete-Gyarmat és Nagy-Zerind községek nyernének.

A közigazgatási bejárást követő tárgyalások este 8 órakor értek véget.

Érdekesnek tartjuk itt megemlíteni, hogy a transversális műút hossza Aradmegyében 26 kilométer s kiépítési költsége 288,000 forintban van előirányozva, melyhez Aradmegye közönsége egyszer s mindenkorra 40,000 frttal járul hozzá. Ha a Králitz Gyula által javasolt útirányon építenék ki a műút, akkor hat kilométerrel rövidebb volna ugyan, de egy Körös-hídát kellene építeni, a mi az előirányzatnál felül minimális 10-15,000 frt többletkiadást igényelne.

Valószínű, hogy a transversális műút kiépítéséhez a mi-

niszter döntése után még a nyári folyamán hozzáfognak.

— Az „Aradi Nyomdatársaság“ felteit értesítjük, hogy mindazon sürgős munkákra nézve, melyek a *vasárnapi munkaszünetből* kifolyólag vasárnap végezhetők, értekezhetni Varga Józsefnél, a nyomdatársaság üzletvezetőjénél (*Kiss Ernő-utca 4. szám.*)

— Személyi hír. Forinyák Gyula altábornagy tegnap reggel Aradról Dévára utazott. A kitűnő katonai vendéget Buttykay Adám honvédőrnagy kísérte ki a vasúthoz.

— A hivatalos lapból. A király Pap Mihály miniszteri segédtitkárnak a miniszteri titkári címet és jellegűt adományozta.

— Spiegelfeld br. tábornok. Mint biztos forrásból értesülünk, ő Felsőcege a király báró Spiegelfeld József ezredest, a 34. gyalog dandár és az aradi vár parancsnokát május hó 1-ével *tábornokká nevezte ki*. Ez alkalmából kifolyólag a házi ezred zenekara tegnap szerenádalt tisztelte meg a várparancsnokot.

— A szárazéri csatorna bejárása. Fűszesséry Kálmán a szárazéri csatorna társulati igazgatója és Kardos Sándor társulati mérnök a pécskai, gáji és kisiratosi csatornaszakaszok bejárása után tegnap a toronyi és aradi szakaszt járták be. Az aradi szakasz közigazgatási bejárást tegnap a város képviselőjében Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester is részt vett.

— A románok huavétja. Gör. kel. vallásu polgártársaink ma és holnap ünneplik a feltámadás vallási ünnepét. Ez alkalmával a templomban ünnepies istentisztelet lesznek, melyeknek sorrendje a következő: Ma hajnali 3 órakor feltámadási körmenet, melyen az istentiszteletet Metián János gör. kel. román püspök végzi fényes papi segédlettel; délelőtt 10 órakor nagy mise, a melyet Metián János püspök ozelebrál. Hétfőn délelőtt 10 órakor mise lesz, a melyet Hamzsa Agost szemináriumi igazgató tart.

— Mennek a katonák. Háziezredünk negyedik zászlóaljának két százada tegnap reggel fél 10 órakor vonult ki csengő-bongó zeneszóval a vasúthoz, hogy Temesvárhoz az ezred ott állomásozó két századával egyesülve a zászlóalj új állomáshelyére Pancsovára utazék. A zászlóaljjal a tisztikar következő tagjai mentek el Aradról: Dománszky őrnagy zászlóaljparancsnok, Schmiéd t, Lippner, Blazek és Stohandel századosok, Waneck, Weiser, Csobán, Geisler és Tosénik főhadnagyok, Scholtz, Rottmund, Schauer, Batori és Tones hadnagyok, Orendi és Leitner tiszthelyettesek. A távozó katonákat Spiegelfeld József br. dandárparancsnok és Csikós Alajos ezredessel élén az ezred teljes tisztikara kísérte ki a vasúthoz. A bakák tegnap délután 2 órakor érkeztek Temesvárra, a honnan ma reggel indulnak Pancsovára. Pancsován a polgárság nagy előkészületeket tett a zászlóalj vendégszerető fogadtatására.

— Májusi ajtatosságok. A májusi ajtatosságok, melyeket a múlt évben Jánosy Demjén dr. kir. tanácsos rendfőnök elrendelt s melyek iránt Arad intelligens közönsége oly nagy érdeklődést tanúsított, ez évben is meg tartatnak és pedig kezdetüket veszik kedden d. n. 5 órakor. Az ajtatosság fényét mindenestre emelni fogja mindazon urnők és urhölgyek éneke, a kik közreműködésüket ez idén is a legnagyobb készséggel megígérni szívesek voltak. Az első hét folyamán énekelnek: Stepaniczka Mauné, Lux Ubaldné, Vaxmann Lajosné, Kosztolányi Imréné urnők; Antalffy Boriska, Hanacsék Luiza és Steinitzer Jenni urhölgyek. Ugyancsak e héten fog még énekelni Arad elismert baritonistája Bujas Sándor is. Hetenkint: kedden csütörtökön és szombaton az ajtatosságokat egyházi szónoklatok fogják

megelőzni, melyeket Csák Cyrjék, Kis Gyula és Fehér Aladár fognak tartani.

— Jövahagyott városi szabályrendeletek. A belügyminiszter Aradváros közönségének a tűzrendszetről alkotott és módosított szabályrendeletét és a cseledtánczokra vonatkozó új szabályrendeletét a jövahagyási záradékkal ellátta.

— A város Lázárjai. Aradváros óriási özszegeket fordít évenként a szegényei segélyezésére s mégis nap-nap után vannak új jelentkezők. A szegényügyi bizottság tegnap délután 4 órakor Sarlot Domokos főkapitány elnöklete alatt tartott üléséből ismét 12 szegénynek utalványozott havisegélyt.

— A csabai kaszárnyát, melyet Jirassék Lajos aradi műépítész tervei alapján, művezetése alatt építettek, ma adják át tünepélyesen rendezésének. Délben fényes bankett lesz, melynek folyama alatt az aradi 33-ik ezred zenekara fogja szolgáltatni a táblazenét.

— Templomi ének. A minoriták aradi templomában ma délelőtt 10 órakor tartandó ünnepies nagy mise alatt az aradi Kölcsey dalkör fog Schönthai Gyula karnagy vezetése alatt egyházi énekeket énekelni.

— Tanácsülés. Aradváros tanácsa tegnapról a szárazéri bejárása miatt elnapolt rendezési ülését hétfőn délelőtt 10 órakor fogja Salacz Gyula polgármester elnöklete alatt megtartani.

— Evangélikusok gyűlése. Az aradi ág. hitv. ev. egyház f. hó 29-én d. e. 11 órakor templomában rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyai: szavazat leadása a békési esperesség szétválasztásáról; képviselők megválasztása a f. évi május 15-én Aradon tartandó esperességi gyűlésre.

— Harangszentelés. Tegnap reggel 8 órakor szentelték fel az aradi szerb hitközség új harangját, amelyet Hönlig Frigyes aradi harangöntő 1040 kilogramm súlyban öntött. Az új haranggal először ma hajnalban harangoztak.

— Tavaszai állatszemle. Május 8-án lesz Aradon a tavaszai állatszemle, melyet Varga János városi állatorvos foganatosít. Ez alkalmával bélyegeztetnek meg a legelőre hajtandó állatok is.

— Öngyilkos — szerelemből. Hammerman Mór 40 éves szobamázoló szívében kigyulladt a szerelem szikrája. Hanem a szíve hölgye nem akarta meghallgatni torró vallomását s ezért az öngyilkosság eszméje fogamzott meg agyában. A szívet akarta keresztül löni, hanem nem találta el, csak megsebezte magát erősen. Tisch Mór dr. nyújtotta az első segélyt a szerencsétlen embernek, ki öngyilkosságának okául azt adta elő, hogy gyógyíthatlan gyomorbaja keserítette el. Boczkó-utcai lakásából a kórházba szállították.

— Statisztikai kimutatást kért a belügyminiszter a lefolyt három évben előfordult ebmarásokról, még pedig névleges kimutatást az orvosi hivataltól. Ezen kimutatás szerint 1891-ben 31, 1892-ben 29 és 1893-ban 30 ebmarási eset fordult elő. Így 1891-ben történt a legtöbb.

— Munkagyűlések. Két munkás gyűlés lesz ma a szakegylet megalakulása céljából a városház emeleti kis termében. A vas és témpar munkásai 9 órakor és a szobafestő és mázó iparosok pedig fél 11-kor tartják gyűléseket. Mindkét gyűlésen Greén Nándor r. hadnagy fogja a rendőrséget képviselni.

— Elcsipett tolvajbanda. Új-Aradon a csendőrség letartóztatott egy három tagú tolvajbandát. Serbán Lajos, Gyukits András és Serbán Adám voltak a banda tagjai, a kik különösen az üzletek fiókjainak feltörését üzték nagy előszeretettel.

— Három kis liba. Szűcs Ferenczének aranyos két kis libája volt, Putanics Annának pedig egy szeleberdi kis leánya. Ez a három kis liba megharagudott egymásra. A harag avval végződött, hogy Putanics Anna kis libuskája nagyon megverte Szűcs Ferencz két libáját. Kártérítést akart ezért

Szücs Ferenczné, hanem Putanics Anna botlat fogadta a kérelmezőt és úgy megverte Szücsnét, hogy súlyos testi sértést szenvedett, sőt hallása is fogyatékos lesz ezután. E szomorú történet színhelye Miklós-utca 6 szám alatti ház volt.

— Ritka ajándék a múzeumnak. C. J. Danford angol magánzó, a kinek Erdélyben is vannak birtokai, a napokban egy igen ritka madárfészket, s benne három tojást ajándékozott a múzeumnak. A fészkek a hazai szajkóé, (*Nucifraga caryocastades* L.) a melyet eddig nem tudtak szerezeni, főleg pedig azért, mert mindig februáriusban költ, a mikor a hegyek nagy hóval vannak borítva, s így megmászhatatlanok. Az idén tudvaleg nem volt hó, s ez által volt lehetséges a ritka fészket s tojásokat megszerezni. Danford az egész fenyőfát kivágatta, melyen a fészkek volt, s úgy küldte el a múzeumnak. A derék angol különben ezenkívül már több értékes és szép dolgot ajándékozott a múzeumnak, a miért is a kultuszminiszterium közelebb köszönő okiratot küld neki.

— Romai betörő. A tegnapi rendőri őrzés érdekes lopási kísérletnek jött a nyomára. A Zoltán-utczában észrevették, hogy egy ház kerítése alatt két román egy harmadikat a kerítésen át akart segíteni. Természetesen meglátva a rómaiak az őrzés elszaladtak. Egy óra lefolyása után az őrzés megint elnézett a Zoltán-utczába és ekkor látta, hogy már megint ott vannak az elszánt betörők, hanem már csak ketten voltak ekkor. A harmadik a ház telken keresztül behatolt Fischer János korosmáros házába. Az őrzés azonban megakadályozta a lopást. Így a tettesek a törvény kezei között vannak és már is itélkeztek felettük. Így: Muntján Alexa főczinkos 10 napot, Szilágyi János és Pécskai Péter 2—2 napot kapott leülni valót. Azonkívül mindhármán, miután már többször követtek el ilyesmit, ki lesznek tiltva a város területéről két évre.

— Oláh felirat az iskolán. A tornyai görög katolikus iskolán már évek óta oláh felirat ékeskedik, Petrovits György tanító jóvoltából. A jelenlegi erélyes tanfelügyelő, Neményi Imre többször felszólította az oláh papot, távolítsa el az épület homlokzatáról a törvénytelen feliratot, ám az nem is hederített az erélyes felhívásokra. Tegnapi megjelent Tornyai Hervey Kálmán battonyai főszolgabíró ismételte a tanfelügyelő felszólítását, a minek azonban Moga Pál oláh pap (Mangra a Vazul sógora) ellenszegült. Erre a főszolgabíró közműveseket hozatott s az iskoláról lefaragtatta az államellenes feliratot. Moga egy iratra hivatkozva, tiltakozott az eljárás ellen, miközben fenyegetőzött, hogy ebből lázadás lesz. Nem volna helytelen, ha az oláh püspök s a tanfelügyelő, együttesen odahatna, hogy ezt a dákóromán érzelmi pópát s tanítót állásuktól elmozdítaná, mivel ők azok, kik a jámbor, jóra való nép között az ellenségeskedés tüzeit szitják.

— Nagy Lajos sörcearnokában a kitűnő sweháti sörön kívül a mai naptól kezdve minden ünnep és vasárnap a híres „Spatenbrei“ sört fogják csapolni és frissen kimeríteni.

— Hamisítások a szolnoki adóhivatalban. Szolnokon az adóhivatalban, mint levelezőnk értesít, a napokban ismét nagymérvű hamisításoknak jötték nyomára. Alig egy éve, hogy Bereczky Károly, akkori adóhivatali főnököt több rendbeli visszaéléseért elbocsátották és most ismét előlről kezdek az investikációt. Az adóhivatalnokok ugyanis úgy fizették ki adósságaikat, hogy a hitelező adókönyvecskéjébe és az adó-főkönyvbe bevezették az összeget, de a pénztárnak nem szolgáltatták át a beszédett pénzeket. A napokban rovincsolást tartottak és arra a különös eredményre jöttek, hogy a naplóban több volt a bevétel, mint a pénztárban. Utána jártak a dolognak és így jöttek rá a hamis tételekre. A polgármester Pintér F. adónyilvántartót rögtön felfüggesztette állásától, aki azután ezért főnököt, Vidra Ferenczet is feljelentette hasonló manipulációkért. A polgármester erre ez utóbbit is felfüggesztette állásától és a legszigorubb vizsgálatot indította meg.

— Zeneestély. Dobránszky éttermében tegnap este nagy közönség előtt hangverse-

nyezett Rácz Laczi budapesti zenekara. A kitűnő cigányzenét nagy közönség élvezte és tapsolta.

— Sakkverseny. A sakkvilág figyelme most Filadelfia felé fordul, a hol az eddig leggyőzhetlenebb tartott sakk-heros, Steinitz és egy fiatal német sakkozó, Lasker mérkőznek egymással. Steinitz eddig két játszmát nyert, Lasker pedig hetet. A győztes az lesz, a ki először nyert tíz játszmát. A remisek nem számítanak. A valószínűség tehát a mellett szól, hogy Steinitz le fog győzteni a fiatal Lasker által s igaznak bizonyul a régi tapasztalat, hogy a leghatalmasabb sakk-heros is, ha néhány évtizeden át az első volt, a másodsorba szorítja egy előtörő fiatal talentum. A híres Anderszennek ezt Steinitz által kellett tapasztalni, s ennek Lasker által. A harcot Amerika három városában vívják és pedig New-Yorkban, Filadelfiában és Montrealban. New-Yorkban kezdtek s most Filadelfiában folytatják. A betét 2000 dollár.

— Telekkönyvi átírások. Ozv. Csolthy Jánosné Dubszky Francziska eladja az aradi 534. sz. tjkvben A+1 sor alatt foglalt ingatlant Weiszl József és neje szül. Brush Borbálának 2340 frt vételárért. — Boksan Károly és neje eladja az aradi 529. sz. tjkvben A+1 alatt felvett fegyver-utca 3. sz. beltelkes házat ifj. Boksan Károlynak 1200 forint vételárért. — Lingurár Mitruné eladja az aradi 4408. sz. tjkvben A+1 alatt foglalt ingatlant Muntján Máriaának 200 forint vételárért. — Csizmadia György és neje eladja az aradi 5652. sz. tjkvben A+1 alatt foglalt pécskai ut. 16. sz. beltelkes házat Röder Adolf és nejének 450 forint vételárért. — Dresein szül. Kurticsán Léna eladja az aradi 3821. sz. tjkvben A+1 alatt foglalt ingatlant Rajku Mihálynak 1500 forint vételárért.

— Lefoglalt város. Nincs oly városa Olaszországnak, nincs oly faluja, hol az ember valamely fényes történelmi palotára nem akadna. De a paloták nyomában legott szembe ötlük az a siralmas nyomor, mely egy idő óta Olaszországban lábrakapott. Az olasz papírok krízise még Itáliának néhány jómódu városát is nyomorba sodorta. Maga Génua városa is, mint Olasz lapokban olvassuk, oly szegénységbe esett, hogy tisztviselőit sem tudta fizetni. A ki nem fizetett hivatalnokok bepörölktek Génua városát és az ottani bíróság adósság fejében le is foglalta a város háza összes butorait.

— Pályázatok. Tanári állásra a kolozsvári egyetem jog-és államtudományi karánál május 20-áig; két tanári állásra a brassói állami kereskedelmi akadémiánál május 20-ikáig; albirói állásra a jászberényi járásbírósnál két hét alatt.

— Az első permetezés időszaka küszöbén nem győzzük szülőgazdáinkat eléggé sürögösen figyelmeztetni, hogy a permetezést, melyet különben a magas miniszterium már kötelezőleg is elrendelt, kellő időben foganatosítani el ne mulasszák, mert csak ekként vehetik elejét a veszedelmes ragály, a perenospóra terjedésének. A permetezők beszerzése dolgában jó lesz óvatosnak lenni, mert sok rossz permetezőt kínálnak mostanában mindenfelé. Melleleg említhetjük fel, hogy a jó permetezők közt a legjobbnak találtuk a Mauthner budapesti magkereskedő „Unicum“ nevű permetezőjét, mely igen könnyen jár, kitűnően permetez, soha el nem romlik és a mellett a legolcsóbb is, amennyiben az egész permetezőnek ára 14 frt 75 kr.

#### HYMEN.

Balog József gyöngyösi kereskedő május 6-án esküszik örök hűséget az aradi izraelita imaházban Krusz Paula kisasszonynak.

#### EGYLETEK, TARSULATOK.

(\*) Meghívás. A „Kölcsey Egyesület“ szerdán, május 2-án délutáni 5 órakor saját helyiségében választmányi ülést tart következő tárgysorozattal: 1. Elnöki szó. 2. Jegyzőkönyv hitelesítés. 3. Pénztáros jelentése. 4. Bizottsági jelentés az Aradmegyei községek nevének magyarosításáról. 5. Buja Sándor indítványa a millennium ügyében. 6. Titkár levele tiszteletdíja tárgyában. 7. Jánosi Béla dr. köszönő levele tiszteletbeli taggá lett megválasztásáért. 8. Horváth Jánosné óvónő segélykérő levele

9. Az utjalepi iskola kérése tornakönyvért. 10. Uj tagok fölvétele. 11. Indítványok. Aradon 1894. április 28-ikán. Szöllösy Károly titkár.

(\*) Az aradi philharmónia egyesület vasárnap f. hó 29-én délelőtt 11 órakor a város háza kistermében közgyűlést tart, melyre az egyesület t. tagjait ez uton hívja meg az elnökség.

(\*) Az ipartestület rendkívüli közgyűlése az „Özvegyi segélyalap“ rendezése tárgyában máj. 10 órakor fog megtartani az iparosok nagytermében. Miután ezen ügy igen sok iparos társunkat közelről érdekel, ismételve felkérjük testületünk tagjait, hogy érdemleges határozathozatal eszközölhetése végett eme gyűlésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel. Az elnökség.

(\*) Az aradi „Concordia“ betegs. és temetkezési egyesület saját helyiségében (Szt. Pál-utca 7.) 1894. év ápril hó 29-én d. u. 5 órakor rendkívüli választmányi ülést tart, a melyre az igen tisztelt vál. tag urakat ezenel tisztelettel meghívja Az elnökség. Tárgysorozat: 1. Elnöki és pénztári jelentés. 2. Indítvány a jubileum ügyben.

(\*) Közgyűlés. Az aradi „Chewra Kadischa“ rendes évi közgyűlése máj. 10 órakor tartatik meg az izr. hitközség gyűléstermében.

(\*) Az Aradi zsidó koma és gemiluth-chesed egyesület f. hó 29-én d. u. 2 órakor, az izr. hitközség tanácstermében rendes évi közgyűlést fogja megtartani, melyre az igen tisztelt tag urak ezennel tiszteletteljesen meghívotnak. Arad, 1894. április hóban. Krostein József elnök. Krausz Jónás titkár. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó és az évi jelentés felolvasása 2. Számvizsgáló bizottság jelentése 3. A választmány lemondása és új választás 4. Indítványok. Kérjük a t. tag urakat, hogy minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

#### TANÜGY.

##### Felhívás.

Az arad-gájkülvárosi Neumann-féle alapítványi kisdédóvodánál f. évi június és július havában egy legalább hat hétre terjedő

##### tanfolyam

fog tartatni, amely tanfolyamon a felvett nők állandó gyermek menedékházak vezetésére fognak kiképeztetni és jogosultságot nyerni.

Felhivatnak mindazon 18—40 éves, ép, egészséges, a magyar nyelvet kifogástalanul beszélő nők, hogy a tanfolyamra leendő felvételük iránt szerkesztett, keresztlevéllel, orvosi bizonyítvánnyal, iskolai és netán eddigi nyilvános működésükről szóló bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket annak kiemelésével, hogy a tanfolyam tartására a teljesen ingyenes ellátást igénybe kívánják-e venni, alolirothoz f. év május hó 15-ig bemutassák.

Megjegyeztetik, hogy azon megfelelő képesséssel bíró nők, kik a tanfolyamot saját költségükön kívánják végezni, a felvételnél előnyben részesülnek.

Kelt Aradon, 1894. évi április hó 28-án.

MILLIG JÓZSEF.

Arad sz. k. város kisdédóvodái felügyelő bizottsági elnöke.

(—) Az „Aradvidéki Tanító-egyesület“ legutóbbi ülésén az „Aradi fiókbizottság“ következő javaslatát fogadta el, kimondva egyben, hogy a hazai társ-egyleteknek is megküldi azt tárgyalás czéljából;

a) a legközelebbi országgyűlési képviselőválasztások alkalmával a választási kerületek tanítói tömörülven, egyesült erővel oda használnak, hogy a kerület képviselő jelöltje vegye fel programjába a tanítók 600 frt fizetés minimumát, a járási tanfelügyelet szervezését, a nyugdíj jogosultság idejének 30 évre leendő leszállítását és a szolgálati pragmatikát;

b) ugyancsak egyesült erővel hassanak oda, hogy a legközelebbi országgyűlési képviselőválasztások alkalmával 1—2 tanító képviselővé választassák; végül

c) kerestessék meg ezen ügyben az országos bizottság azzal, hogy a saját hatáskörében is hívja fel és buzdítsa a hazai tanító-egyleteket a főnebbi pontokban foglalt javaslat támogatására.

## SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

## A színház műsora:

Április 29. (Vasárnap) Délután: A eziterás, operette; este: A becsület, színmű.

\* **Cziterás.** Tegnapról Ligeti Mari vendégszínháza elmaradt a Szegény Jonathán helyett a Cziterás került színre gyorsan gördült előadásban. A magánszereplők már ismert jó alakokat mutattak be.

\* **A színházi bizottság** tegnap ülést tartott Fábrián László főispán elnöke alatt. Jelen voltak Satacz Gyula polgármester, Inátróris Kálmán, Lócs Rezső és Barabás Béla biz. tagok. A színházi bizottság először is egy keleti bűvész kérvényét tárgyalta és megengedte Bem-Ali-Bey-nek, hogy május hó 10-től kezdve hat előadást tarthasson a színházban. Megengedte azután a bizottság, hogy Leszkay András a város tulajdonát képező, de neki szükséges díszleteket Nagy-Várada elvihesse. Intézkedett végre aziránt, hogy a színház Leszkaitól keltő leltározás után vétessék át, hogy visszatértek leltározás mellett adhaassák újra át.

\* **R. Réthy Laura**, szintársulatunk primadonnája tegnap Hevesmegyébe utazott, ahol domoszlói villájában fog nyaralni.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

\* **Szent-Annai parasztlakosok.** Kis János és Rab Mihály mindkettőn Új-szent-annai lakosok. Osszejöttek egy kissé hűvös vasárnap délután a kocsmába. Ilyenkor mikor az idő fűös, nagyon jól esik az ital és ők ittak is. Hanem az rendesen úgy szokott történni, ha két ember sokat iszik, hát berug. Így történt ez most is és berugott állapotban Kis János Rab Mihályt egy lécczel alaposan fejbe vágta, mivel vita fejlődött közöttük más érvekkel már nem tudott hatni. A kir. törvényszék Kist egy kisit elítélte 6 havi börtönre. Az ügyész a vádlott is felebbezett.

\* **Tömeges lopások.** Paján Petru és valami nyolcz társa, egy-egy ó-szent-annai lakosok egész tolvaj bandát kepeztek s folytonosan loptak, lopkodtak. A kir. törvényszék a tegnapi végtárgyaláson ítelt felettük. Volt mindenféle ítélet: három héttől kezdve egész egy évi börtönig. A vádlottak megnyugodtak az ítéletben.

## TÁVIRATOK.

## A Klamarik-jubileum.

Budapest április 28. (Saj. tud. táv.) A Klamarik-jubileum nagy részvét mellett folyt le, Csáky, Berzeviczy és számos előkelőségek jelenlétében. Az üdvözlő beszédet Erdődi és Beöthy Zsolt mondották. Klamarik meghatóttan köszönte meg az ovációt, mire Pintér tanár elszavalta Várady alkalmi ódáját. Az üdvözlő felirat átadásakor Inczedy igazgató, a mellszobor leplezésnél Schröder beszélt. Bejelentettek számos üdvözlő levelet, többek között Tisza Kálmánét. Délután egy órakor a redoutban bankett volt.

## Elmaradt interpellációk.

Budapest, április 28. (Saj. tud. táv.) Ma két interpelláció lebegett a Ház felett. Az egyiket Apponyi a másikat Endrei Gyula tervezték. Amaz a szerencsétlen Széchenyi Károly gr. ügyében, emez a hódmezővásárhelyi zavargások tárgyában. A kedves véletlen azonban úgy fordult, hogy a két interpellációt még csak be sem jelentették a Háznak. Persze, hogy a Ház megkönnyebbülten lélezett föl és látott munkához.

## „Nemzeti uszoda.”

Budapest, április 28. (Saj. tud. táv.) A nemzeti párttól napok óta mesélik, hogy tagjai közül számosan usznak az egyik képviselőtársuknak akárt és száz-ezer forintot meghaladó váltók miatt. Az úgy abban a stadiumban van, hogy a

giransok már maguk beszélnek el sorsukat a Ház folyosóin.

A nemzeti pártnak ezen állapota alkalmából Károlyi Gábor grófnak az a nem hétköznapi ideája támadt, hogy ne nevezzük többé a nemzeti pártot *nemzeti párt*-nak. Sokkal találóbb rá ma napság ez a név, hogy azt mondja: *nemzeti uszoda*. Nem rossz!

## Széchenyi gondnokság alatt.

Budapest, április 28. (Saj. tud. távirata.) Nagy feltűnést keltett Sopronban, hogy a bécsi törvényszéki orvosok véleménye Széchenyit gondnokságba helyezte. Az orvosok üldözési mániát konstataáltak, melyről még nem tudják, hogy öröklött baj, vagy pedig az alkoholizmus hatása.

## Apponyi visszavonul.

Budapest, április 28. (Saj. tud. táv.) Ezt a hírt, melyet a ház folyosóin olyan sokféleképp kommentálnak, már megirtuk röviden. Utaltunk arra is, hogy — fájdalom. — ez a hír még nem nyert megerősítést. Ma, bár nem végkép megerősítő mozzanat gyanánt, de érdekes újabb adat képen a következőről értesülünk:

Károlyi Gábor gr. tegnap levelet kapott Rómából, egy olyan ismerősétől aki kereken azt a kérdést intézi hozzá:

— Azt beszélnek, hogy Revertera vatikáni követ közelebből nyugalomba lép és hogy helyét Apponyi Albert gr. foglalja el. Igaz-e ez?

Károlyi Gábor gr. a legnagyobb zavarban van. Nem tudja, hogy mit feleljen ismerősének. Nagy zavarában végre abban állapodott meg, hogy alkalom adtán majd magát Apponyit fogja meginterjúvolni. Apponyi feleletét annak idején majd mi is regisztrálni fogjuk.

## Gyilkos feleség.

Orosháza, április 28. (Saj. tud. táv.) Horváth János jómódu parasztlakos felesége három golyóval lelötte. Horváth ma meghalt.

## Öngyilkos pénztáros.

Nagybecskerek, április 28. (Saj. tud. táv.) Szécsány vasúti állomás pénztárosa, Kelemen János öngyilkos lett. A pénztárból hetven forint hiányzik.

## Vonatkisiklás.

Kassa, április 28. (Saj. tud. távirata.) A szepességi Márkustalu állomáson a tehervonat hibás rangirozás következtében kisiklott. Tíz kocsi összezuzódott, egy fékezőnek a karja eltört. Az utasok átszállással tovább utaztak.

## Elítelt család.

Bécs, április 28. (Saj. tud. táv.) Az esküdtszék Lichtner csalás és hazárdjátékban bűnösnek mondotta ki és öt évi, böjttel szigorított sulyos börtönre ítélte.

## Lövégyakorlatok.

Bukarest, április 28. (Saj. tud. táv.) Nem sokkal a pünkösdi ünnepek után rendkívüli lövégyakorlatokat tartanak az erődítvényekben, a Nordenfeld-rendszerű nagygyúkkal a király, a tábornokok és a külföldi katonai attachéék jelenlétében.

## A román külügyminiszter Olaszországban.

Róma, április 28. (Saj. tud. távirata.) Lahovary Sándor, román külügyminisztert Umberto király kihallgatáson fogadta. A miniszter Rampolla bibornokkal is hosszabb beszélgetést folytatott.

## KÖZGAZDASÁG.

## Aradi gabonaüzleti hetiszemle.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, április 28.

(S. ss.) A múlt hét elején uralkodott szárazságot jótékony eső váltotta fel, mely mindenfelé igen jó hatással volt a vetésekre. Az ősziak javultak, a tavasziak szépen keltek, a legelők kiszáradtak s ma holnap már a jószágot is kilehet hajtani. A termésre fényes kilátások kecsegtetnek.

A buzaüzlet, mely ideiglenesen megjavult, a hét végén ismét hanyatlott. Eső után, de főleg a külföldi vetések állásáról érkezett kedvező hírek nyomán az árak estek. Malmaink a kedvező alkalmat szükségletük fedezésére használták s jó hosszú időre ellátták magukat buzával. Ez a tény a most saison közeledését jelenti. Kereskedőink tudni sem akarnak buzavásárlásokról. A behozatal igen élénk volt. A mezei munkával elfoglalt termelők kezdik belátni, hogy a buzaár most már csak csökkenhet.

A tengeriüzletnél valóságos hausse uralkodik. A behozatal csekély, a kereslet sürgős, az árak emelkedőben vannak. Kereskedőink és magánfogyasztóink vétkedve nagy. Szesgyaraink vagy 50 waggon tengerit vásároltak jó áron. A gazdák készlete már most jelentéktelen. A külföldi szep. pártfogásban részesíti tengerinket. Az üzletirányzat szilárd, az árak — míg a spekuláció jól nem lakik — emelkedni fognak.

A rozs, árpa és zab szintén érezték az eső hatását. Jelentéktelen behozatal mellett ároszköken állt be.

Aradon és Új-Aradon elkelt:

b u z a 1000—1400 mm 6 frt 40 krtól 6 frt 85 krig.

r o z s 800—1000 mm 4 frt 50 krtól 4 frt 65 krig.

r o z s névleg jegyezve 5 frttól 5 frt 10 krajczárig.

A r p a névleg jegyezve 5 frt 80 krtól 5 frt 90 krig.

Z a b névleg jegyezve 6 frt 20 krtól 6 frt 40 krig.

B a b néhány waggon 4 frt 80 krtól 5 frt 20 krig.

— Szőlészeti és borászati kerületek. A földmivelésügyi m. kir. miniszterium a szőlészeti és borászati felügyelői kerületek szaporítása alkalmából f. évi május hó 1-én új beosztást léptett életbe. Összesen 20 kerületi felügyelőség lesz, ezek közül a 17-edik a M é n e s i k e r ü l e t; területe: A r a d v á r m e g y e. A felügyelői teendőket a m. kir. vinczellér-iskola igazgatósága teljesíti M é n e s e n.

— Gazdasági kiállítás. Mező-Berényben tegnap nyílt meg a gazdasági kiállítás, a melyen több aradmegyei birtokos is szerepel kiállítóként. A megnyitásra M a r s c h a l l L a j o s dr az aradi kereskedelmi és iparkamara első titkára tegnap reggel elutazott. A kiállítást ma este rekesztik be.

## A vetések állása.

— április 28.

A vetések állásáról ma a következő gazdasági tudósítások érkeztek hozzánk:

Kisjenő. A vetések különösen a buza nagyon szépen állanak, jóllehet, hogy a szárazság tartós volt. Hétfőn, kedden és szerdán bő esőnk volt, mely a növények fejlődését nagyban előmozdította. Tegnap Erdőhegyen jégeső volt, de nagyobb kárt nem tett. A gyümölcsfák, melyek teljes virágzásban állottak, már legtöbbszörre elvirágoztak. Ha fagy közbe nem jön, gazdag gyümölcstermésre lehet kilátásunk. A kukoriczát a mezőkön most ültetik.

Zádorlak és Kisfalud. Tegnap délután diónagyságu jéggel vegyes eső volt, mely a vetésekben nem tett kárt, de a gyümölcsfákon fekete foltokat hagyott. A buza és a rozs szépen állanak. A tengeri ültetés serényen folyik.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi április hó 27. Hízott sertésárak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli sulyban) 47.—48 krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) 47.—48.— krig. Fialat nehéz (pikint 320 klgon felüli sulyban) 50.—50,5 krig. Fialat közép (pikint 251—320 klg. sulyban) 49.—50: krig.



Fiatalkönyű (pkint 260 kgr. terjedő súlyban) 49.—50. krig. II. Magyar a z e d e t t: Nehéz (páronkint 280 kgron felüli súlyban) 47.—48. krig. — Közép (pkint 220—280 kgr. súlyban) 47.—48. krig. — Könyű (pkint 220 kgr. terjedő súlyban) 47.5—48.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kgr. felüli súlyban) 48.—49. krig. Közép (páronkint 220—260 kgr. súlyban) 48.—49. krig. — Könyű (páronkint 220 kgr. terjedő súlyban) 47.—48. krig. — Sertésleves s á m 1894. április hó 25-én volt készlet 170,148 darab. 1894. április hó 26-án felhajtott: 2237 drb. 1894. április 26-án elszállított: 2541 drb. 1894. április 27-én maradt készletben 169,881 drb. — A hizott sertés üzletirányzata: élénk.

**Szeszűzet.**

— Április 28. —

Ezen cikknek ára a múlt héten nem változott. Mai jegyzésünk: Készáru nagyban nyers szesz 58.75. kis mennyben 64.25 hordó nélkül. per 100 liter %, beletörv: 35 frt fogyasztási adó.

**Budapesti gabnatózsde**

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. — Budapest. Április 28. d. u. 5 óra.

Gabona	Állomány	Irányzat	00 kilogramm frt
Buza	bánsági tiszavidéki	lanya	7.15 — 7.80
	pestvidéki	"	7.20 — 7.60
	fehértói	"	7.15 — 7.60
	bácskai	"	7.15 — 7.80
	észak-magyarországi	"	7.25 — 7.85
Rozs		lanya	5.80 — 5.75
Árpa	takarmány	osend.	5.95 — 6.30
	égetni való sörfőzdei	"	6.55 — 7.40
Zab		lanya	6.90 — 7.40
Tengeri	bánsági	szilárd	4.05 — 5.05
	másnémet	"	"
Kaposzta-repeze		lanya	
Köles		osend.	7.30 — 4.41
		"	"
Buza	tavasza	osend.	7.16 — 7.80
	junius 1894	"	7.15 — 7.17
	ősze	"	6.03 — 6.05
Tengeri	május-junius 1894	osend.	4.99 — 5.01
	szept-október 1893	"	5.18 — 5.20
Zab	Budapest sz. tavasza	osend.	5.96 — 5.98
	Budapest sz. ősze	"	6.65 — 6.75
Kaposzta-repeze	aug.-szeptember 1893	osend.	11.30 — 11.35

**Hivatalos arfolyamok**

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. április 28.

Magyar aranyjárdék 4%	119.10
Magyar koronajárdék 4%	95.—
Magyar arany 4 1/2%	128.50
Magyar ezüst 4 1/2%	101.75
Magyar keleti vasút 1876.	123.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	95.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	153.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	144.—
Osztrák papírbárdék	98.25
Osztrák járdék ezüst	98.10
Osztrák járdék arany	119.75
Korona járdék	—

**LÉGTŰNETI ÉSZLELETEK.**

Hó és nap	Légnyomás milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasb	legalantabb	legmagasb	legalantabb
April 21	757.7	752.8	21.4	10.6
" 22	55.4	52.2	19.7	11.6
" 23	58.3	54.9	20.3	10.8
" 24	60.9	59.2	19.7	9.6
" 25	61.3	60.9	18.0	10.5
" 26	61.8	60.0	21.6	9.5
" 27	62.3	60.0	22.8	8.8

Hó és nap	Szél		Felhőzet	Csapadék	Észrevétel
	irány	erősség			
April 21	DK.	6	borult	3.0	este esett
" 22	DK.	6	borult	0.9	délután esett
" 23	DK.	6	félborult	3.5	este dörgés
" 24	D.	4	félborult	9.4	délután zivatar
" 25	DN.	6	félborult	3.0	d. u. esik, dörög
" 26	N.	6	félderült	—	délben dörög
" 27	K.	4	derült	—	—

POSGAY LAJOS dr.

**KIS LOTTO.**

Budapesti:

23, 78, 13, 11, 40.

**SZERKESZTŐI ÜZENETEK.**

Csik János urnak (Aradon). Kívánatára készséggel kijelentjük, hogy az Aradi szeg. tanulókat segélyező egyesület által sikerrel felkarolt hólapdák fényes eredményét tárgyaló ismertetőt lapunk f. évi 98. számában egész terjedelmében közöltük, s hogy a megígért kefélynyomat a kívánt helyre kellő időben el nem jutott, annak nem ön az oka.

**VIZJELZÉS.**

1894. évi április hó 28-án reggel 7 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőszán.

Észlelési állomás	Hőmérséklet C°	Időjárás	Vizállás	
			estimétr.	estimétr.
Branycsaka	+ 10°	borult	+ 68	—
Soborsin	—	—	—	—
Radna	—	—	—	—
Arad	+ 12°	derült	— 87	—
Makó	+ 15°	derült	+ 34	—
Szeged	+ 14°	derült	+ 97	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1894. április 28.

A m. kir. folyamamérőki hivatal.

**Vonatok közlekedése.**

— Érvényes 1893. évi október hó 1-től. —

**ARADRÓL**

Budapest felé indul:

Nagyvárad reggel	5.18
Nagyvárad este	4.35
Gyorsvonat reggel	8.20
Személyvonat d. e.	11.25
Személyvonat este	9.45

Erdély felé:

Személyvonat reggel	6.35
Radna-Lippa d. u.	2.25
Személyvonat d. u.	4.30

Temesvár felé:

Személyvonat reggel	6.25
Személyvonat d. e.	11.30
Személyvonat d. u.	5.58

Szeged felé:

Személyvonat reggel	5.—
Személyvonat d. e.	9.—
Vegyesvonat d. u.	4.25

Gurahoncz felé:

Személyvonat reggel	6.30
Személyvonat d. u.	5.15

**ARADRA**

Budapest felől érkezik:

Vv. Csabáról reggel	9.10
Nagyvárad este	8.45
Személyvonat reggel	6.55
Személyvonat d. u.	3.50
Gyorsvonat este	6.57

Erdély felől:

Vv. Radna-Lippa r.	7.—
Személyvonat d. e.	11.—
Személyvonat este	8.55

Temesvár felől:

Személyvonat reggel	9.44
Személyvonat este	3.45
Személyvonat este	10.55

Szeged felől:

Vegyesvonat reggel	8.50
Személyvonat este	7.05
Személyvonat este	10.—

Gurahoncz felől:

Személyvonat reggel	8.68
Személyvonat este	6.52

**Aradvárosi**

Évadbérlet szünet.

**színház.**

Havibérlet szünet.

Vasárnap, 1894. évi április hó 22-én:

**A CZITERÁS.**

Eredeti operette 3 felvonásban. Irta: Murai Károly. Zenéjét szerzerette: Konti József.

**SZEMÉLYEK:**

Kukurilló, kormányzó	—	Rónasséki.
Kukurilla, a felesége	—	Pajor A.
Kukurilli, a leányuk	—	Reviczki E.
Rikárdó, bujdosó királyfi	—	Mezei M.
Arisztó, Rikárdó hive	—	Csatár Gy.
Pabló, cziterás	—	Hunyady J.
Rozetta, a kedvese	—	Sugár A.
Generális	—	Czakó.
Gól Tamás, titkos rendőr	—	Sólyom.
Pól Tamás, titkos rendőr	—	Foriss P.
Kapitány	—	Szendrei M.

Kezdeté 3 1/2 órakor.

Este bérletszünetben:

**A BECSÜLET.**

Színmű 4 felvonásban. Irta: Südermann H. Fordította: Fáy J. Béla.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

**IDEGENEK NÉVSORA.**

— Április 28. —

Fehér Kereszt szálloda: Beck Alajos mérnök, Budapest.  
Vass szálloda: Strasser Lajos birtokos, Valeimáro. Birnstingel J. könyvelő, Petrozsény.  
Három Király szálloda: Bucsurka József jegyző, N. Kamarás. Seidenglancs N. Bécs. Aron Ignác kereskedő, Nádas.  
Arany Kulcs szálloda: Lövinger Armin földbirtokos, Bucsáva. Rauch Igazsac aranyműves, Lippa.  
Vasúti szálloda: Moskovits Simon házaló, B.-Gyula. Brück Miksa, Prága.

Felelős szerkesztő: Vass Géza, távollétében a szerkesztésért felelős: Ifj. Gily Edé.

**NYILTTÉR.\***

Budapest legkitünőbb nemzeti zenekara  
**RÁCZ LACZI**

vezetése alatt

**Dobranszky Márton**

(ezelőtt Wittmann)

**Sörcsarnok és éttermében hangversenyt**

rendez néhány napon át, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja.

**Dobranszky Márton,**

vendégfőnök.

**Mától fogva**

minden ünnep és vasárnap

a valódi

**spatenbrei sör**

csak nálam

a Széchenyi-sörcsarnokban

kapható.

Tisztelettel:

**SCHENBERGER.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, miszerint

**nemzetközi**

**szállító-hivatalomat,**

valamint az általam kezelt m. kir. államvasutak városi menetjegy irodáját f. hó 20-án a városi bér és színház épületbe helyeztem át és pedig a színházi főbejárat mellett — a Probst Károly és társai czég üzletével szemközt levő üzlethelyiségbe.

A m. kir. államvasutak tekintetes Igazgatóságának közleménye értelmében hivatalos értesítése szerint f. hó május 1-től fogva a Budapest-Arad Prédéai gyorsvonat fog közlekedni.

Ez egy értesítéssel bátorítom a tisztelt közönségnek tudomására hozni, hogy ezen vonathoz nálam is jutányos menettérti jegyek válthatók.

Midőn még a nagyérdemű közönségnek az eddig belém helyezett szives bizalmaért hála-köszönetemet nyilvánítom, kérem azt nekem továbbra is fenntartani és maradot Arad, 1894. április 21-én.

Elváltó tisztelettel:

**Rubinstein Mór.**

**RAVASZ IMRE**

legelső fényképészeti és festészeti műterme

Aradon, Andrásytér 15. sz.

Hermannpalota kerthelyiségében.

Elvállal minden fényképészeti szakmába vágó munkálatokat, készít kis képekről nagyobbitásokat egész életnagyságig, olajban festve, vagy retoucheban. Továbbá látogató-jegy alakú fényképek ugyszinte Cabinet, Makart, Promenad Budoir és az ugynevezett új forma képeket, chromo-festett s beégetett képet, melynek finomsága minden festett képet felülmul. A legnagyobb méretű kép megkötésig élethűen egy másodperc alatt bármily nagyságu alakban lefényképeztetik, a műteremben készült munkálatok tiszta és élethű kivitelezésűek. Felvételek kívánatra üzleten kívül is eszközöltetnek a legjutányosabb árak mellett. 357 5°

## Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszterumnak folyó évi április hó 11-én kelt 11304/894. számú magasintézménye folytán ezennel közhírré tétetik, hogy a rácz militiesi róm. kath. paplak ujra építése iránti munkalatoknak vállalatba adása céljából a kulai m. kir. kincst. ispánság hivatalos helyiségében 1894. évi május hó 8-án délelőtt 8 órakor felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók 10% bánatpénzzel ellátva oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok és a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árlejtés megkezdéséig alólírott m. kir. államjóságigazgatóságához adhatók be.

Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg a szövegezés első sorával szabályszerűen átírandó, a megajánlott vállalati összeg nemcsak számokkal, hanem betűkkel is tisztán, érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árlejtési jegyzőkönyv feltételeit és a költségvetésben feltüntetett munkalatokat tételről-tételre ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti és azokat elfogadja, megjegyeztetvén, hogy ezen okmányokat aláírni köteles.

Kikiáltási ár a költségvetés szerint 5633 frt 2 kr, mihez még a kézi és írás napszámok is számítandók, melyek a hitközség által természetben fognak kiszolgáltatni.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és vállalkozói szakképességüket.

Oly egyének, kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségyéből eredő büntettért elítéltek, azok az árlejtésben részt nem vehetnek, elkészt, valamint utóajánlatok és távirati ajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egy újabb árlejtés megtartása esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok az alólírott m. kir. államjóságigazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Aradon, 1894. április hó 22-én.

M. kir. államjóságigazgatóság.  
(Utánnymot nem díjaztatik.)

178 : 894. gazd. sz.

458 1-3

## Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a városi legelőkre beiratott szarvasmarhák és lovak után eső legeltetési díjak folyó hó 30-ától május 4-éig terjedő idő alatt a városi pénztárba befizetendők. A díjak befizetések a pénztári hivatal kiszolgáltatja a legeltetési jegyeket, melyekkel a legelőre bocsátás történik.

A legelőre bocsátás napjaul május 5-ikét tűzöm ki.

Aradon, 1894. ápril 27.

Parecz István,  
tanácsnok.

3353/1894. szám.

## Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy az aradi nagy Maroshid vámszedési jogának 1895. január 1-től 1897. évi december 31-éig terjedő három (3) évre leendő haszonbérbeadása végett az aradi m. kir. jóságigazgatóságnál (pénzügyi palota) 1894. évi május hó 10-én d. e. 9 órakor felsőbb jóváhagyás fenntartásával írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni, melyre haszonbérelni kívánók 10% bánatpénzzel ellátva oly hozzáadással hivatnak meg, hogy azon 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok is a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árverés megkezdéséig alólírt m. kir. államjóságigazgatóságához adhatók be. — Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg szabályszerűen átírandó, a megajánlott évi haszonbér nemcsak számokkal, hanem betűvel és tisztán érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az ár-

verés feltételeit — melyeket aláírni köteles — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti. Az évi haszonbér mint kikiáltási ár 13435 frt.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és bérleti képességeket.

Oly kincstári bérlők, kik haszonbéri hátralékban vannak, továbbá kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségyéből eredő büntettért elítéltek, az árverésben részt nem vehetnek.

Elkészt, valamint utóajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

A haszonbéri feltételek alólírott magyar kir. jóságigazgatóságnál megtekinthetők.

Aradon, 1894. évi április hó 20-án.

M. kir. államjóságigazgatóság.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9-02

## Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8% a melyből töke törlesztésre esik 20% 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, melyből töke törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7% amelyből a töketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

## Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy

1894. május hó 9-én szerdán délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1894. évi febr. hóban esedékes zalogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Weisz Dávid.

2 arany,  
13 ezüst  
érem.



9 dísz- és  
élsmerő  
okmány.

## Kwizda-féle

Korneuburgi marha-táppor  
lovak, szarvasmarha és juhok számára.  
Egész dobozzal 70 kr., — fél dobozzal 35 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint tehéneknél a tej javítása s a tejelőképeség fokozása céljából.

Fő-letét:  
Kwizda Ferencz János  
román kir. udvari  
szállító ker. gyógyszer-  
szertárában Korn-  
burgban Bécs mellett.

Valódi minőség  
ben gyógyszer-  
tárakban és dro-  
gistáknál kap-  
ható.

900/1894. pm.

## Hirdetmény.

Már 1890. évben hirdetmény utján felhívást tettem közzé az iránt, hogy a régi temetőben a kidőlt vas-sirkereszteket, azok letört, valamint a sírok vaskerítéseinek elvált egyes részeit, a bedőlt sírboltok vasajkait, a melyek a temető kápolna előcsarnokában halmozvák fel, az érdekeltek onnan elszállítsák.

Mint hogy ezen felhívás eredménytelenül maradt, az érdekelteket ismét felszólítom, hogy halottjaik sírjait megtekintvén, az onnan hiányzó kereszt- vagy kerítés-részleteket a f. é. május hó 30-ig a temető-örtől annál bizonyosabban átvegyék, mint hogy azok mint gazdátlan tárgyak a szegény-alap javára elárvereltetnek.

Arad, 1894. április 20.

Salacz Gyula  
kir. tan. polgármester.

6027 | 894. sz.

3-3

## Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönsége ezennel pályázatot hirdet: világítási és erőátviteli célokra szolgáló központi villamos-telepnek s az ehhez tartozó vezetéki hálózatnak és berendezéseknek Aradvárosában való létesítése és üzemben tartása iránt. — A pályázati ajánlatok 1894. július 1-ének d. e. 12 órájáig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalához nyújthatók be.

Minden ajánlathoz bánatpénzzel készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban 5000 (ötezer) forint csatolandó, vagy azok benyújtásával egyidejűleg a város pénztáránál letétbe helyezendő. — A pályázati feltételeket, melyeket minden pályázónak ismernie és el kell fogadnia: a polgármesteri hivatal a hozzá intézett megkeresésre a pályázni kívánóknak kiszolgáltatja, illetőleg postán megküldi.

Aradon, 1894. márczius 24-én.

Salacz Gyula,  
kir. tanácsos, polgármester.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Miskolczon

84 | III. sz.

62 4-\*

## Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán az 1894-ik évi július hó 1-től megüresedő vendéglői üzletnek, ugyanazon időponttól számított három évi időtartamra leendő bérléte iránt azaz 1897. évi június hó 30-ik napjáig ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán levő vendéglő üzletére 84. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok az 1894. évi május hó 1-és napja déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége titkári hivatalához — posta útján térítve — mellett — nyújthatók be.

Bánatpénz fejében pedig 50 azaz ötven o. é. frt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Miskolczon 1894. évi ápril hó 31. napja déli 12 óráig leteendő.

A vendéglő bérléte vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában (II. emelet) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokra magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kizűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre — szabadon választhasson,  
Miskolcz, 1894. január hó 6-án.

Az üzletvezetőség.



Olcsóbb mint bárhol!

Utazó és kézi kofferok.

# Kilényi C. és Társa

Arad Andrassy-tér 20. (Aréna épület.)

Van szerencsénk a mélyen tisztelt közönségnek valamint nagyrabecsült vevőinknek b. figyelmébe ajánlani a

**tavaszi idényre**

megérkezett és nagyválasztékú újdonságainkat a következő cikkek közül u. m. szövetek, cretonok, vatyok, francia batiztek, szatínok, delainok, valamint a legjobb gyártmányú vászak, olifonok, csavaszok, csavart és asztalneműkben, nemkülönbön kitűnő minőségű nemez és szalmakalapok, legjobb divatu nap- és esernyők, ezernyelőm keztük, harisnyák és szakkendőkben.

Miután az eddig irányunkban tanúsított b. pártfogásáért köszönetet mondunk, kérjük ezt a jövőben is fontartani, miért is mint eddig úgy továbbra is szolid és pontos kiszolgálást biztosítunk teljes tisztelettel

**Kilényi C. és Társa**  
a „kék golyó“-hoz.

**P A P L A N O K.**

Olcsóbb mint bárhol!

## A Csizi Jód-Brom-Fürdő

Évadja megnyílik május 1-én, tart szeptember végéig Forrása a leg-tartalmasabb, és leghathatósabb Jód-brom-forrás. A gyógyerőmennyek meglepők. A fürdőközösségnek immár 10 bérház több mint 100 kényelmesen berendezett lakszobával áll rendelkezésre. **hitű konyha, billárd, zongora, olvasóterem; térzene** naponta kétszer. Elő- és utóévadban **leszállított lakberek**. — Ekkor katonatisztek, állami és vasuti hivatalnokok gyógy- és fürdődíjak tekintetében is 50% kedvezményben részesülnek. Prespectusokkal szolgál

**az igazgatóság.**  
Csiz, u. p. Rimaszécs.

## Zongora raktár áthelyezés.



480 1-8

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy eddig Templom-utca 12. sz. alatt levő

**zongora raktáramat f. évi május hó 1-től kezdve ugyancsak templom-utca, a Minoriták palotájába helyeztem át.**

Az eddig belém helyezett bizalmat a n. é. közönségnek megköszönve, kérem ezt új helyiségemben is nekem fentartani.

155 cm. hosszú Mignon-zongorák kereszthurral ellátva díofa 280 frttól 600 frtüg kapható.

Teljes tisztelettel

**Schönthal Gyula**

zongora tanár.

359 | 1894. gazd. sz.

1-3

## Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Tököly-téri 8. sz. a. ház. valamint a gör. kel. román templom előtt fekvő gyalogjárónak aszfaltburkolattal ellátása iránt folyó május hó 1-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár 186 ft 88 kr.

Bánompénzül letendő a kikiáltási-ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható-érték-papírokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi ápril-hó 23-án tartott üléséből.

Kiadta:

**Löcs Rezső**  
aljegyző.

## Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni **csakis, de csakis**

## Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában

a színhásepületben, a 18 vértanu szobor átellenében van. 102 8-8

**Iskolai táskák potom árért.**

**Alkalmi ajándékok**

**hihetetlen olcsó áron.**

**Gyermekjátékok majdnem ingyen.**

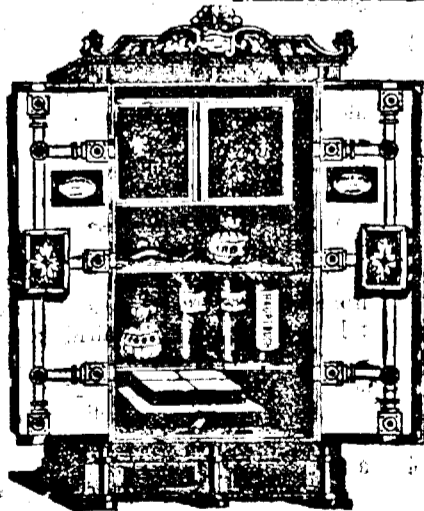
Gyermek és férfi kalapok minden árban. Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyakkendők, gyermekkoscsik, utazó-bőröndök, esernyők, stb. stb.

**olcsóbban mint bárhol.**

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER



A cs. kir. osztr. és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállítói

tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy

**penzszekrények**

gyári raktára.

Közönség számára kivételesen 25% engedmény.

Amerikai varrógépek,  
**vasbútor**  
és pénzszekrények  
gyári raktára.  
**SINGER L. S.**

aradi kereskedő 1856. óta.



Azonkívül ajánlom

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.



Valódi amerikai

**H O W E,**

Karikahajó

**WHEELER & WILSON,**

Singer és kézi varrógépek

családok, szabók és cipészek részére.

Mindennemű varrógépek javítása is eszközöltetik.

Varrógépekhez szükséges kiegészítők. 581

SINGER L. S.

SINGER L. S.

1754 | 894. árv. szhoz.]

428 3—4

## Pótárverési hirdetmény.

Mely szerint a néhai Frántzély Albertné szül. Kovács Ida hagyatékában leltározott ingóknak elárverezésére kitűzött **f. évi ápril 30-ik napja** helyett Arad szab. kir. város tek. árvaszékének 1754 | 894. számú végzésbeli utasítása alapján az árverés **f. évi május hó 5-ének d. e. 9 órájára** a helyszínére, Arad magyar-utca 21. sz. alatti házban kitűzetik.

Kelt Aradon, 1894. ápril 24-én.

Simon Gábor,

t. aljegyző, mint kiküldött.

## Bérbeadó

Arad egyik legszebb

## fűszerüzlet-helyisége.

A Rákóczy- és Forray-utca sarkán — volt Prinner-féle — jelenleg Guttman Samu ur által bérben birt **rendkívüli nagy és élénk forgalomnak örvendő fűszer-üzlet helyisége 1894. évi nov. hó 1-től bérbe adatik.**

Értekezhetni **Kristyóry János** háztulajdonosnál, Batthyányi-utca 18.

## Meghívó.

Az „országos szálló-oltvány-telep részvénytársaság“ Baraczkán

1894. évi május hó 6-án d. e. 12 órakor tartja

## alakuló közgyűlését

Aradon, az arad-csanádi egyesült vasutak tanácskozó termében, melyre a részvényaláírókat van szerencsénk ezennel meghívni.

Az alakuló közgyűlés tárgyai:

1. A társulat megalakulása iránt határozni.
2. Az alapszabályok megállapítása.
3. Az igazgatóság tagjainak a kereskedelmi törvény 183. §. szerint történt kinevezésének bejelentése.
4. A felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.
5. Az alapítók felelőssége tárgyában határozni.

Kelt Aradon, 1894. ápril hó 25-én.

Az alapítók nevében:

**Bohus László,**  
**Vásárhelyi Béla.**

## Első aradi fehérenemű mosó és tisztító-intézet

**ARAD, Ádám-utca 1. szám.**

Tisztelettel tudatom, hogy intézetemet **Ádám-utca 1. szám** (Lovarda-utca) helyeztem át.

Lentjegyzett árain oly mérsékelték, hogy Uraságotat szolgálatom igénybevétele serkenthessék, mert jóval előnyösebbek a házilagos kezelésnél. A munka kivite csiny tekintetében utólrhetlen.

**Férfi-íngek 14—16—18—20 kr.**  
**Gallér drbja 2 1/2 kr. Kézlelő drbja 2 kr.**  
**Lábravaló drbja 8—10 kr. Háló-íng drbja 10 kr. Női íng 8—10—14 kr. Női háló Corsetta 10—12—14 kr. Női alsó szoknyák 14—16—20 kr.**

s minden e szakmába vágó munkák, valamint postai megbízások is gyorsan, olcsón és pontosan eszközöltetnek.

A legnagyobb megbízás 24 óra alatt teljesítetik.

**Kelengyők tisztítása elfogadtatik.**

**A fehérenemű ápolására gond fordítatik.**

Szives megbízását elvárva, maradok kiváló tisztelettel

**SCHWARTZ ZSIGMOND,**

első aradi fehérenemű mosó- és tisztító Intézete.

455 1—10

Telephon-szám 184.

## Gyors és biztos segítség gyomor bajok és azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

147. 6—12.

## ÉLETBALZSAM dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatóbb gyógyfűvekből a leggondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok: gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbőgés, vértolulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. — Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbízható háziszerevé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ozrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állanak.**



Védjegy

**Óvás!** Hamisítások elkerülése végett mindenkit figyelmeztetek, — hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített »Dr. Rosa-fele életbalzsam« minden üvegcskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain »Dr. ROSA életbalzsama „fekete sashoz“ czimzett gyógyszer-tárból, FRAGNER B. Prága, 205—III.« magyar, német, cseh és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. Rosa életbalzsama valódián kapható csak a készítő

## FRAGNER B.

Főraktárában gyógyszer-tár a „fekete sashoz“ Prágában, 205—III. és Budapesten: Török József ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz., Budai Emil ur városi gyógyszer-tárában a város-ház-téren.

**Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárában van raktár ezen életbalzsamból.**

## Ugyanott kapható: „prágai általános házikenöcs“,

több ezer hályanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgöyknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s a hol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiéreti és kigyógyítja.

**Kapható 25 és 30 kros szelenczékben.**



**Óvás!** Miután a prágai általános házikenöcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelencze, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, — melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

**HALLÁSI BALZSAM,** a legbebizonyultabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére. — **Egy üveg ára 1 frt.**

Kapható: Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiokjában:

## RING LAJOS,

„Angyalhoz“ czimzett gyógyszer-tárában, Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

4479 | 894. szám, 454 2—2

## Haszonbérbeadási

## visszárverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a magyar-pécskai (Maroskomp átkelési) vámszedési jognak 1895. január 1-től 1900 évi decz. hó 31-éig terjedő hat (6) évre leendő haszonbérbeadása végett az évi haszonbérnek megfelelő 2200 frt azaz kétezerkétszáz forint kikiáltási ár mellett, az aradi m. kir. jószágigazgatóságnál (pénzügyi palota) 1894. évi május hó 16-án d. e. 9 órakor felsőbb jóváhagyás fentartásával írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli visszárverés Sényer Antal magyar-pécskai lakos kárára és veszélyére az árverési feltételek 4-ik és 6-ik pontjai értelmében fog tartatni, melyre haszonbérrelni kívánók 10% bánatpénzzel ellátva oly hozzáadással hivatnak meg, hogy azon 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok is a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva a visszárverés megkezdéseig alóírt kir. államjóságigazgatósághoz adhatók be. — Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg szabályszerűen átírandó, a megajánlott évi haszonbér nemcsak számokkal, hanem betűvel és tisztán érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az visszárverés feltételeit — melyeket aláírni köteles — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és bérleti képességeket.

Oly kincstári bérlek, kik haszonbéri hátralékban vannak, továbbá kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségvágyból eredő büntettért elítéltek, az árverésben részt nem vehetnek.

Elkésett, valamint utóajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egyujabb visszárverés esetére kötelezőleg fentartatnak is.

A haszonbéri feltételek alóírtott m. kir. jószágigazgatóságnál megtekinthetők.

Aradon, 1894. április 24-én.

**M. kir. államjóságigazgatóság.**

(Utánnommat nem díjaztatik.)

1894. TAVASZ. 1894.

**NEUMANN M.**

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza  
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 9. SZÁM.

**Szabott árak.**

**Alapított 1845-ben**  
**RAKTÁRAK:**

Bécs, Mariahilferstrasse 35. szám.

Bécs, Kärnthnerstrasse 31. szám.

Arad.  
Debreczen.  
Ujvidék.  
Nisch.

Nagyvárad.  
Temesvár.  
Fiume.  
Laibach.

Merán.

Eszék.  
Zágráb.  
Sofia.  
Becserek.

Pancsova.  
Belgrád.  
Szerajevo.  
Szilisztria.

Trieszt.

Szabott árak.

Szabott árak.

**Kizárólagos**

**női confectio-raktár.**

Nagy választék

minden e szakmába vágó cikkekben

lehető jutányos áron.

**STERN M. A.**

ARAD,

Andrássy-tér 9-ik szám.



Alapított 1875.

Alapított 1875.





# Dürr Testvérek

fűszer-, csemege-, gyarmatáru-, ásványviz- és borkereskedése az „arany szarvashoz“ Aradon, fő-ut 2. sz. a városházzal szemben.

**Mindenféle friss töltésű ásvány- és gyógyvizeket**

bátorkodunk a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlani a következő cikkeket, u. m.: legfinomabb **francia sardiniát, angolnát, valódi astrahan és orsovai nagyszemű halikrát**, nemkülönben a legfinomabb módon elkészített különféle **haringeket**, mindennemű **conserveket**, a legnagyobb választékban, ugyszinté

**prágai és kassai sódarok**

folyton friss állapotban kaphatók. Ajánljuk továbbá válogatott **carfioljainkat**. Naponta **friss, tisztán kezelt pusztaí vaj**, valódi **znaimi ugorka, bozeni befőttek** a legnagyobb választékban. Valódi **francia pezsgő és bor, cognac**. Friss **hidegen sajtolt lenolaj**.

Selyem, atlasz, szaten, caubemir, ruha és karton

## PAPLANOK.

Lószőr, teveszőr, tehénszőr, afrique és tengerifű

## MATRATZOK.

Levarrott és üres szalmazsákok. Új fosztott tollal párnák. Paplan és ágylepedők, párnák áthuzatok.

Egy teljes ágyberendezés 23 forinttól 75 forintig.

Kapható

## REICH B. KÁROLYNAL

Aradon, Fő-ut 2. sz., a városházzal szemben, a Victoria takarékpénztár épületében.

389 4-4

## Gurahoneczon

a f. évi tavaszi

## országos

## vásár

május 7-én fog megtartatni.

Az előjáróság.



A ruhákat Purinállal most tisztítja a mamánk.



MI AZ A PURINAL?

## PURINAL

Ugyanis a legújabb ruhatisztító-szer, mely a ruhákban lévő tisztátalanságokat, a melyek szadság, kátrány, kocsikenőcs, zsír, fésék, olaj stb.-től erednek, egyszerűen és visszazármazhatlanul eltünteti, s az egy családnál sem nélkülözhető, miért is az mindenképpen átgondoltabb üzletben és gyógyszerárban kapható.

Üvegje 25 kr.



Kapható

15, 25, 40 és 75 krajczáros eredeti dobozokban.

Ajánljuk továbbá a legerősebb moly elleni szereinket, u. m.:

Kámfor, lavendula virág,

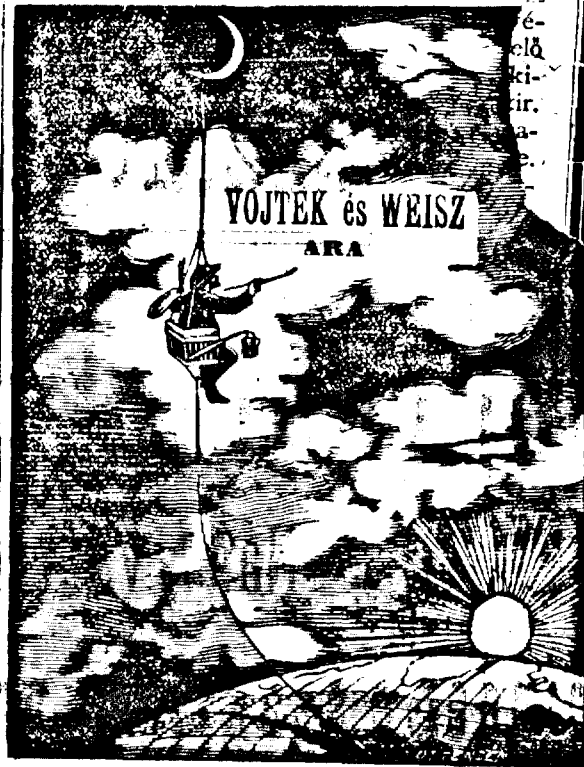
naphtalin, naphtalinvászon,

Patchouli levél,

törött bors és az általánosan elismert

molykeveréket,

peronospora ellen rézgaliczot a legolcsóbb napiár mellett.



Raktáron tartjuk a világhírű

## WASMUTH-féle tyukszemgyűrűt,

mely 3x24 óra alatt a

legfájdalmasabb tyukszemet is eltávolítja. Továbbá ajánljuk

## fertőtlenítő szereink

nagy raktárát a következőkben: Carbolsav nyers 30, 60, és 100%- carbolsav jegeczes, carbolpor 10%, Creolin, Cresylimész, vasgalicz a legjutányosabb áron.

## VOJTEK és WEISZ gyógyszer-üzlete Aradon.